

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK XI 242

ALKOHOLSTATISTIKK

1955

Alcohol Statistics 1955

STATISTISK SENTRALBYRÅ
OSLO 1956

Norges offisielle statistikk, rekke XI

Norway's Official Statistics, series XI

Rekke XI

Trykt 1955

- Nr 204. Norges handel 1953 Del I *Foreign trade of Norway Part I*
- 205 Norges fiskerier 1952 *Fisheries statistics of Norway*
- 206 Norges industri 1953 *Industrial production statistics*
- 207 Kriminalstatistikk 1953 *Criminal statistics*
- 208 Bankstatistikk 1953 *Banking statistics*
- 209 Norges elektrisitetsverker 1952 *Electricity plants*
- 210 Forbruket av trevirke på gårdene 1952—53 *Consumption of wood on farms*
- 211 Norges jernbaner 1951—52 *Chemins de fer norvégiens*
- 212 Statistisk årbok 1955 *Statistical yearbook of Norway*
- 213 Alkoholstatistikk 1954 *Alcohol statistics*
- 214 Sinnssykehusenes virksomhet 1953 *Hospitals for mental disease*
- 215 Norges handel 1953 Del II *Foreign trade of Norway Part II*
- 216 Norges kommunale finanser 1950/51 og 1951/52 *Municipal finances*

Rekke XI

Trykt 1956

- Nr. 217 Økonomisk utsyn over året 1955 *Economic survey*
- 218 Meieribruket i Norge 1953 *Norway's dairy industry*
- 219 Veitrafikkulykker 1951—1953 *Road traffic accidents*
- 220 Norges handel 1954 Del I *Foreign trade of Norway Part I*
- 221 Folketellingen 1. desember 1950 III Folkemengden etter hovedyrke i de enkelte kommuner og fylker *Population census December 1, 1950 III Population by principal occupation in the rural and town municipalities and counties*
- 222 Undervisningsstatistikk 1952—53 *Statistics on education*
- 223 Norges elektrisitetsverker 1953 *Electricity plants*
- 224 Veterinærvesenet 1953 *Service vétérinaire*
- 225 Forsikringsselskaper 1954 *Sociétés d'assurances*
- 226 Telegrafverket 1954—55 *Télégraphes et téléphones de l'Etat*
- 227 Norges postverk 1955 *Statistique postale*
- 228 Folkemengden i herreder og byer 1. januar 1955 *Population in rural districts and towns*
- 229 Sunnhetstilstanden og medisinalforholdene 1953 *Medical statistical report*
- 230 Skattestatistikk 1954—55 *Tax statistics*
- 231 Norges handel 1954 Del II *Foreign trade of Norway Part II*
- 232 Norges bergverksdrift 1954 *Norway's mining industry*
- 233 Folkemengdens bevegelse 1953 *Vital statistics and migration statistics*
- 234 Kriminalstatistikk 1954 *Criminal statistics*
- 235 Jordbruksstatistikk 1955 *Agricultural statistics*
- 236 Folketellingen 1. desember 1950 VIII Personer født i utlandet— Fremmede statsborgere— Bruken av samisk og kvensk *Population census December 1, 1950 VIII Persons born abroad— Aliens living in Norway— Use of Lappish and Quainish*

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK XI 242

ALKOHOLSTATISTIKK

1955

Alcohol Statistics 1955

STATISTISK SENTRALBYRÅ
CENTRAL BUREAU OF STATISTICS OF NORWAY
OSLO 1956

Tidligere utkommet:

Alkoholstatistikk I og II. Forbruk av brændevin, vin og øl i Norge 1814—1909 V nr. 124, 1908—1911 V nr. 199.

Alkoholstatistikk III. Drukkenskapsarrestationer i Norge 1896—1912 VI nr. 63.

Drukkenskapsforseelser 1913—1915 VI nr. 78, 1916—1917 VI nr. 143.

Alkoholstatistikk 1918—1919 VI nr. 190, 1920—1921 VII nr. 62, 1922—1923 VII nr. 129, 1924—1925 VII nr. 196, 1926—1927 VIII nr. 71, 1928—1929 VIII nr. 124, 1946 X nr. 145, 1947—1948 X nr. 192, 1949—1950 XI nr. 66, 1951—1952 XI nr. 137, 1953 XI nr. 193, 1954 XI nr. 213.

Forbudsavstemningen 18. oktober 1926 VIII nr. 14.

Tabeller og oversikter over alkoholstatistikken er for årene 1930—1945 trykt i Statistisk årbok og Statistiske meddelelser.

Forord

Alkoholstatistikken for 1955 har stort sett samme omfang som i tidligere år. Både oversiktsavsnittet og tabellene er lagt opp etter samme plan som i publikasjonen for 1954.

Arbeidet med alkoholstatistikken har vært ledet av førstesekretær Idar Møglestue som også har skrevet oversikten.

Statistisk Sentralbyrå, Oslo, 8. august 1956.

Petter Jakob Bjerve

Otto Chr. Hiorth

Innhold

Oversikt.

	Side
Innledning	9
Priser og avgifter på brennevin, vin og øl	10
Bevillinger til salg og skjenking av brennevin, vin og øl	11
Byer og herreder med omsetning av brennevin, vin og øl	12
Tallet på salgs- og skjenkesteder for brennevin, vin og øl	14
Tilvirking, innførsel, utførsel og lager av sprit, brennevin, vin og øl	16
Forbruket av sprit, brennevin, vin og øl	18
Alkohol til teknisk og medisinsk bruk	18
Forbruket av alkoholholdige drikkevarer — alkoholkonsumet	18
Konsumentenes utgifter og statens inntekter på alkoholomsetningen	24
Forseelser mot rusdrikklovene	26
Drukkenskapsforseelser	29
Den offentlige alkoholistforsorg	34
Sammendrag på engelsk	39

Tabeller.

I. Tallet på byer med bevillinger til handel med ulike slag rusdrikk i 1954 og 1955	42
II. Tallet på herreder med bevillinger til handel med ulike slag rusdrikk i 1954 og 1955	42
III. Tallet på salgs- og skjenkesteder for brennevin, vin og øl i byene i 1955	43
IV. Tallet på salgs- og skjenkesteder for vin og øl i de enkelte herreder i 1955	44
V. Tilvirking av sprit, vin og øl 1945—1955	49
VI. Innførsel av sprit, brennevin, vin og øl 1945—1955	49
VII. Utførsel av sprit, brennevin, vin og øl 1945—1955	49
VIII. Forbruket av sprit, brennevin og vin til tekniske og medisinske formål i 1952—1955	50
IX. A/S Vinmonopolets salg og innenlandsk konsum av brennevin i 1945—1955	50
X. A/S Vinmonopolets salg og innenlandsk konsum av vin i 1945—1955	50
XI. Konsum av øl i 1945—1955	51
XII. Konsum av brennevin, vin og øl pr. innbygger i 1945—1955	51
XIII. Konsum av brennevin, vin og øl i de enkelte måneder i 1954 og 1955	51
XIV. Konsum pr. innbygger av brennevin, vin og øl i 3 større landsdeler 1950—1955	52
XV. Konsumentenes gjennomsnittsutgifter pr. liter brennevin, vin og øl i 1945—1955	52

	Side
XVI. Konsumentenes utgifter til brennevin, vin og øl i 1945—1955	53
XVII. Statens alkoholinntekter i 1945—1955	53
XVIII. Statens alkoholinntekter i 1951—1955 fordelt på de ulike avgifter ..	53
XIX. Tallet på vedtatte forelegg og endelige dommer for de forskjellige slags rusdrikklovforselser i 1945—1955	54
XX. Tallet på vedtatte forelegg og endelige dommer for forseelser mot rusdrikklovene i ulike landsdeler i 1955	55
XXI. Drukkenskapsforselser i de enkelte byer i 1952—1955	56
XXII. Drukkenskapsforselser i bygdene i 1952—1955, fylkesvise oppgaver	57
XXIII. Drukkenskapsforselser i de enkelte byer i 1954 og 1955. Tallet på for- seelser med arrestasjon, forseelser begått av utenbysboende og forseel- ser begått av menn og kvinner	58
XXIV. Drukkenskapsforselser i bygdene i 1954 og 1955. Fylkesvise oppgaver over tallet på forseelser med arrestasjon, forseelser begått av uten- bygdsboende og forseelser begått av menn og kvinner	59
XXV. Drukkenskapsforselser pr. 1 000 innbyggere i de enkelte byer i 1952—1955	60
XXVI. Drukkenskapsforselser pr. 1 000 innbyggere i bygdene fylkesvis i 1952—1955	61
XXVII. Månedsvise oppgaver over drukkenskapsforselser i de enkelte byer i 1955	62
XXVIII. Månedsvise oppgaver over drukkenskapsforselser i bygdene i 1955 ..	63
XXIX. Alkoholmisbrukere meldt til edruelighetsnemndene etter hvem anmod- ningene om inngrep kom fra 1947—1955	64
XXX. Tallet på alkoholmisbrukere behandlet av edruelighetsnemndene etter behandlingsmåten 1947—1955	64

B i l a g.

Fortegnelse over byer med rusdrikkbevillinger i 1955	65
Fortegnelse over herreder med rusdrikkbevillinger i 1955	66

Contents

General survey.	Page
Introduction	9
Prices and excise duties on spirits, wines and beer	10
Licenses for sale and retailing of spirits, wines and beer	11
Towns and rural districts with trade in different kinds of alcoholic beverages	12
Number of establishments for sale and retailing of spirits, wines and beer ..	14
Production, imports, exports and stocks of spirits, wines and beer	16
Consumption of spirits, wines and beer	18
Alcohol for technical and medicinal use	18
Consumption of alcoholic beverages	18
Consumers' expenditure and government income on alcoholic beverages	24
Illegal distillation, smuggling, illegal sale, etc. of spirits	26
Drunkenness	29
Care of alcoholics by the public authorities	34
English summary	39

Tables.

I. Number of towns with licenses for trading in different kinds of alcoholic beverages in 1954 and 1955	42
II. Number of rural municipalities with licenses for trading in different kinds of alcoholic beverages in 1954 and 1955	42
III. Number of establishments in towns for sale in bottle and serving of spirits, wines and beer in 1955	43
IV. Number of establishments in rural districts for sale in bottle and serving of spirits, wines and beer in 1955	44
V. Production of spirits, wines and beer 1945—1955	49
VI. Imports of spirits, wines and beer 1945—1955	49
VII. Exports of spirits, wines and beer 1945—1955	49
VIII. Consumption of spirits and wines for technical and medicinal purposes in 1952—1955	50
IX. The Wine Monopoly's sales and domestic consumption of spirits in 1945—1955	50
X. The Wine Monopoly's sales and domestic consumption of wines in 1945—1955	50
XI. Consumption of beer 1945—1955	51
XII. Consumption of spirits, wines and beer per capita in 1945—1955	51
XIII. Consumption of spirits, wines and beer in the different months of 1954 and 1955	51
XIV. Consumption per capita of spirits, wines and beer in three principal parts of the country 1950—1955	52

[illegible]

Appendix.

List of towns selling alcoholic beverages in 1955 65
List of rural districts selling alcoholic beverages in 1955 66

Oversikt

Innledning.

Den offisielle alkoholstatistikk inneholder oppgaver over tilvirking, innførsel, utførsel og forbruk av etyllalkohol, alkoholpriser, forbrukernes alkoholutgifter og statens inntekter av alkoholomsetningen, rusdrikkbevillingene, forseelser mot rusdrikkloven, drukkenskapsforseelser og den offentlige alkoholforsorg. Av disse oppgavene er det forbruket av alkohol og drukkenskapsforseelsene som i alle år har vært tillagt størst vekt. Det var også på disse områdene en først fikk statistiske oppgaver. Om forbruket av brennevin, vin og øl har en enkelte oppgaver helt tilbake til 1814, mens statistikken over drukkenskapsforseelsene går tilbake til 1896. Siden 1918 er alkoholstatistikken utvidd til å omfatte også de andre av de ovennevnte oppgaver. For årene 1930—1945 ble alkoholstatistikken ikke offentliggjort i egne publikasjoner. Tabeller og oversikter over alkoholstatistikken for disse årene er tatt inn i Statistiske meddelelser. I publikasjonen «Alkoholstatistikk 1946» vil en imidlertid finne en del tilbakegående oversikter.

Tilvirking, kjøp, salg og bruk av alkohol er regulert ved en rekke lover og forvaltningsbestemmelser. Denne regulering gir grunnlag for en pålitelig statistikk over lovlig tilvirking og omsetning av alkoholholdige drikkevarer. Det er imidlertid en kjent sak at det blir tilvirket betydelige kvanta alkoholholdige varer i hjemmene, til dels i strid med gjeldende bestemmelser. Omfanget av denne virksomhet kan en naturlig nok ikke få pålitelige oppgaver over. Statistikk over omsetningen av råstoffer som brukes til tilvirking av alkohol som f. eks. sukker, maltekstrakt, gjær og vinråstoff kan gi en viss indikasjon på omfanget av eller iallfall på utviklingen av hjemmetilvirkingen av brennevin, vin og øl. Det samme gjelder oppgavene over forseelser mot rusdrikklovene. Men ingen av disse oppgaver gir grunnlag for holdbare beregninger.

Man kunne muligens skaffe oversikt over omfanget av hjemmetilvirkingen ved forespørsler direkte hos forbrukerne. Byrået har ikke prøvd å gjennomføre slike undersøkelser. Forskjellige private undersøkelser, som det er vanskelig å bedømme påliteligheten av, har imidlertid gitt som resultat at hjemmetilvirkingen i liter ren alkohol utgjør minst femteparten av den lovlige alkoholomsetning.

Opgavene til alkoholstatistikken blir hentet inn fra Finansdepartementet, A/S Vinmonopolet, politimesterne, Statens Edruelighetsråd og Den Norske Bryggeriforening. Om tilvirkingen av råsprit mottar Byrådet oppgavene i liter 100 prosent alkoholstyrke (liter ren alkohol). De andre kvantumsoppgavene for sprit, brennevin, vin og øl får en oppgitt i vareliter eller kg. I denne publikasjonen vil en imidlertid også finne oppgaver over tilvirking, lager, innførsel, utførsel og forbruk i liter 100 prosent alkoholstyrke. Disse kvantumsoppgavene er beregnede tall.

Priser og avgifter på brennevin, vin og øl.

Salgsprisene på brennevin, vin og øl er for en vesentlig del bestemt av statens avgiftspolitikkk for disse varene. I gjennomsnitt utgjorde om lag 63 prosent av prisene på alkoholholdige drikkevarer avgifter til statskassen i 1955. I publikasjonen «Alkoholstatistikk 1953» er det gjort greie for avgiftsberegningen for alkoholholdige drikkevarer i 1953. Brennevins-, vin- og ølavgiftene ble i 1955 innkrevd etter de samme regler og satser som i 1953. Tabell XVIII viser statens inntekter av de forskjellige alkoholavgifter i 1955 og tidligere år.

Pr. 7. mars 1955 satte Vinmonopolet ned utsalgsprisene på en rekke brennevinsmerker. For akevittmerkene, unntatt det billigste, ble prisen satt ned med 0,25—2,— kroner pr. flaske. Prisene på eau-de-vie ble satt ned med fra kr. 0,50 til kr. 2,— pr. flaske, mens hjemmetappet konjakk og de fleste whiskymerker ble kr. 2,50 billigere pr. flaske. Videre ble prisene på norsk punsj og likør, de to billigste likørmerker unntatt, senket med 1—2 kroner. Dessuten ble prisene på en del genever- og rummerker satt ned.

Den 1. desember ble det foretatt en ny justering av brennevinsprisene, idet prisene på de to billigste brennevinsmerker — Dobbeltrenset brennevin og Krydret brennevin — ble forhøyd med kr. 0,50 pr. flaske. Samtidig ble prisene på det billigste akevitt-, punsj- og likørmerke redusert med 1 krone pr. flaske. Etter en beregning foretatt i Byrådet betyr disse prisendringer at brennevinsprisene gjennomsnittlig var vel 2 prosent lavere i 1955 enn i 1954.

Også for vin har Vinmonopolet foretatt enkelte prisjusteringer i 1955. Den 1. oktober ble prisene på de fleste merker originaltappet samt de dyreste merker hjemmetappet sterkvin satt ned med 1—2 kroner pr. flaske. Prisene på hjemmetappet fransk og italiensk vermut ble redusert med 1 krone pr. flaske. Samtidig ble prisene på de fleste originaltappede aperitiffer samt enkelte merker originaltappet vermut satt opp med 1—2 kroner.

I mars 1955 satte bryggeriene ned prisen på en $\frac{1}{2}$ flaske pilsener- og baierøl med 1 øre, prisene på $\frac{1}{1}$ flasker og fatøl ble ikke redusert. For eksportøl og lagerøl ble det ikke foretatt noen prisendringer i 1955. Salget av øl foregikk således stort sett til samme priser i 1955 som i de to foregående år.

Bevillinger til salg og skjenking av brennevin, vin og øl.

I lov av 5. april 1927 er det gitt utførlige regler for omsetningen av brennevin, vin og øl. Loven ble endret på vesentlige punkter i 1956. I denne publikasjon er referert de bestemmelser som gjaldt i 1955. Lovens hovedregel er at salg og skjenking av brennevin, vin og øl bare er tillatt etter bevilling fra bystyret eller herredstyret. Bevilling til salg og skjenking av brennevin kan bare gis i byer med minst 4 000 innbyggere. Bystyret er forpliktet til å gi slik bevilling dersom det ved avstemning er godtgjort at det er flertall for det blant byens stemmeberettigede innbyggere. Dersom det ikke blir framsatt krav om brennevinsavstemning i en by hvor det etter tidligere avstemning er gitt bevilling, skal bystyret fornye bevillingen. Alkoholloven inneholder videre bestemmelser som gir departementet en viss adgang til å tillate skjenking av brennevin. Departementet kan blant annet gi restauratører på passasjerskip i fart mellom Norge og utlandet og på passasjerskip i særskilte turistruter lov til å skjenke brennevin til passasjerene. Departementet har også lovhjemmel for å gi turisthoteller og høyfjellshoteller bevilling til skjenking av vin og øl til personer bosatt utenfor den kommunen hotellet ligger i. Videre nevner vi at bystyret eller herredstyret kan bemyndige politimesteren eller lensmannen til for enkelte anledninger å tillate skjenking av vin og øl. Uten kommunal eller annen bevilling gir loven enhver som gjør seg en næring av å drive hotell, pensjonat eller bevertning, adgang til å skjenke øl som ikke inneholder over 2,5 volumprosent alkohol. Ølbryggeriene trenger heller ikke bevilling for salg av øl umiddelbart fra bryggeriene. Herredstyret kan imidlertid forby et bryggeri å drive småsalg (flaskesalg) av øl som inneholder over 2,5 volumprosent alkohol.

Statistikken over bevillinger til omsetning av rusdrikk omfatter bare de kommunale årsbevillingene som var gyldige pr. 15. juni i vedkommende år. Departementsbevillinger, sesongbevillinger og rettigheter til skjenking ved særskilte høve etter tillatelse fra politiet er ikke inkludert i tallene. Byrådet har ikke oppgaver over bevertningssteder som skjenker lands- og lagerøl. Som nevnt ovenfor er skjenking av slikt øl ikke avhengig av bevilling. Diskesalg av alkoholsvakt øl er imidlertid underlagt bevillingstvang, og Byrådet innhenter oppgaver også over disse bevillingene. Siden vi ikke har full oversikt over omsetningen av alkoholsvakt øl, har vi i tabellene i dette avsnittet valgt å gruppere kommuner med omsetning av bare alkoholsvakt øl sammen med kommuner uten rusdrikkomsetning. Når det i kommentarene til tabellene står byer eller herreder med eller uten rusdrikkomsetning nyttes ordet rusdrikkomsetning, dersom noe annet ikke er presisert, i betydningen salg og/eller skjenking av brennevin, vin, eksportøl, pilsener- og baierøl.

Byer og herreder med omsetning av brennevin, vin og øl.

I 11 byer var det i 1955 ingen omsetning av alkoholholdige drikkevarer bortsett fra skjenking av lands- og lagerøl. Tallet på byer med rusdrikkomsetning var således 55. Av disse hadde 20 byer bevillinger for brennevin, vin og alt slags øl, 21 byer hadde omsetning av vin og alt slags øl, mens det i 6 byer var gitt bevillinger til salg og/eller skjenking av vin og øl unntatt eksportøl. De 8 andre byer med rusdrikkomsetning hadde salg eller skjenking av bare øl.

Tabell 1. Tallet på byer etter arten av byenes rusdrikkbevillinger i 1955.

Skjenkebevillinger Salgsbevillinger	Brennevin, vin og alt slags øl	Vin og alt slags øl	Vin og øl unntatt eksportøl	Alt slags øl	Øl unntatt eksportøl	Ingen skjenke- bevillinger	I alt
Brennevin, vin og alt slags øl	13	16	—	—	—	—	19
Brennevin, vin og øl unntatt eksportøl	1	—	—	—	—	—	1
Vin og alt slags øl	—	4	21	—	—	—	5
Vin og øl unntatt eks- portøl	—	—	1	—	—	—	1
Alt slags øl	—	9	1	—	1	2	13
Øl unntatt eksportøl ...	—	3	3	—	2	2	10
Ingen salgsbevillinger ..	—	4	1	1	—	11	17
I alt	14	26	7	1	3	15	66

¹ Bodø er tatt med her, byen hadde bare bryggerisalg av øl. ² Hønefoss er tatt med her, byen hadde bare bryggerisalg av øl.

Tabell 1 gir en mer detaljert oversikt over sammensetningen av rusdrikkbevillingene i byene i 1955. Den hyppigste kombinasjon av rusdrikkbevillinger i byene var salg og skjenking av brennevin, vin og alt slags øl, dvs. «fullt bevillingssystem». 13 byer hadde en så omfattende rusdrikkomsetning. I 9 byer var det gitt bevillinger til skjenking av vin og alt slags øl og salg av alt slags øl, mens 6 byer hadde «fullt bevillingssystem» bortsett fra skjenking av brennevin.

I 461 herreder var det ingen omsetning av rusdrikk i 1955. Av de 219 herreder som hadde omsetning av rusdrikk var det gitt bevillinger til salg og/eller skjenking av vin og alt slags øl i 65. 29 herreder hadde omsetning av vin og øl unntatt eksportøl, mens det var gitt bevillinger til omsetning av bare alt slags øl i 32 landkommuner. Bevillinger til salg og/eller skjenking av øl unntatt eksportøl var gitt i 93 herreder.

Tabell 2. Tallet på herreder etter arten av herredenes
rusdrikkbevillinger i 1955.

Skjenkebevillinger Salgsbevillinger	Vin og alt slags øl	Vin og øl unntatt eksportøl	Alt slags øl	Øl unntatt eksportøl	Ingen skjenke- bevillinger	I alt
Vin og alt slags øl....	1	—	—	—	—	1
Alt slags øl	8	—	4	2	10	24
Øl unntatt eksportøl..	18	21	—	28	36	103
Ingen salgsbevillinger..	38	8	16	29	1461	552
I alt	65	29	20	59	507	680

1 45 herreder med salgsbevillinger for bare alkoholsvakt øl er tatt med her.

Statistikken over rusdrikkbevillingene viser at omfanget av rusdrikkomsetningen er svært forskjellig i byer og bygder. I 1955 var således bare 4 prosent av bybefolkningen bosatt i byer uten omsetning av rusdrikk, av landbefolkningen bodde 53 prosent i «tørrlagte» kommuner. Mens de fleste byer hadde rett til salg og/eller skjenking av drikkevarer med relativt høy volumprosent alkohol, ga bevillingene i herredene for det meste rett til omsetning av alkoholfattige drikkevarer. Av folkemengden i byer med rusdrikkomsetning bodde 2 prosent i byer hvor rusdrikkomsetningen var begrenset til salg og/eller skjenking av øl. Tilsvarende prosenttall for bygdene var 48.

En fullstendig fortegnelse over de byer og herreder som i 1955 hadde bevillinger til omsetning av rusdrikk er tatt med som bilag bakerst i publikasjonen. Byene og herredene er her gruppert etter arten av deres bevillingssystem.

Tabell 3. Tallet på byer og herreder med bevillinger og uten bevillinger
til omsetning av rusdrikk.

	Byer				Herreder			
	1952	1953	1954	1955	1952	1953	1954	1955
Brennevinsbevilling	20	20	20	20	—	—	—	—
Vinbevilling	44	45	45	47	78	80	98	94
Bevilling for eksportøl	44	45	45	46	80	83	99	97
Bevilling for pilsener- og baierøl	51	52	52	55	181	196	219	219
Ingen rusdrikkbevilling	15	14	14	11	498	484	461	461

Fra 1954 til 1955 var det ingen endring i tallet på byer med brennevinsutsalg (se tabell I og tabell 3). Derimot fikk 2 byer, nemlig Horten og Tromsø, bevillinger for også skjenking av brennevin i 1955. Det var heller ikke noen by som mistet eller fikk utsalg for vin i 1955. Skjenkerettighetene for vin ble imidlertid ikke fornyet i Langesund og Grimstad, mens kommunestyrene i Holmsbu,

Namsos, Lillesand og Ålesund ga bevillinger for skjenking av vin. Tallet på byer med vinomsetning steg således med 2 fra 1954 til 1955. I samme tidsrom steg tallet på byer med omsetning av eksportøl fra 45 til 46. I Brevik, Lillesand og Ålesund ble det gitt tillatelser til skjenking av eksportøl i 1955, mens tilsvarende skjenkerettigheter falt bort i Grimstad og Namsos. Brønnøysund og Mosjøen fikk i 1955 diskosalg av eksportøl, slikt salg ble derimot stoppet i Hammerfest. Videre ble bevillingssystemene i de enkelte byer endret fra 1954 til 1955 ved at myndighetene i Mo igjen ga salgsbevilling for pilsener- og baierøl og ved at en tilsvarende bevilling ikke ble fornyet i Molde.

Tallet på herreder med rusdrikkomsetning var uforandret fra 1954 til 1955. Denne tilsynelatende konstans skjuler imidlertid vesentlig endringer i de ulike herreders bevillingssystem. I hele 17 herreder ble rusdrikkbevillingene ikke fornyet i 1955, mens et tilsvarende antall herreder, som hadde vært uten rusdrikkbevillinger i 1954, fikk rusdrikkomsetning i 1955. Det var i 1955 gitt bevilling til skjenking av vin i 4 færre herreder enn i 1954. Vågan var fortsatt eneste herred med vinutsalg. Tallet på herreder med omsetning av eksportøl gikk ned fra 99 i 1954 til 97 i 1955. Denne endring skyldes at tallet på herreder med skjenkebevillinger for eksportøl gikk ned med 5, mens tallet på herreder med salg og skjenking og bare salg steg med henholdsvis 2 og 1. Mens tallet på herreder med omsetning av pilsener- og baierøl i 1955 var det samme som i foregående år, steg tallet på herreder med både salg og skjenking av slikt øl med 4, mens 7 herreder som tidligere hadde både salg og skjenking mistet bevillingene til skjenking.

Tallet på salgs- og skjenkesteder for brennevin, vin og øl.

Tallet på salgs- og skjenkesteder for brennevin, vin og øl i de enkelte byer og herreder i 1955 framgår av tabellene III og IV. Tilsvarende sumtall for byene, herredene og hele landet for årene 1954 og 1955 er stilt sammen i tabell 4.

4 189 utsalg eller forretninger her i landet hadde i 1955 rett til å selge rusdrikk. De fleste, nemlig 2 564, hadde rett til salg av alt slags øl, mens 1 572 kunne selge øl unntatt eksportøl. Resten av utsalgene tilhørte A/S Vinmonopolet som hadde 46 utsalg for både brennevin og vin og 7 utsalg for bare vin. Av salgsstedene lå 2 370 eller 57 prosent i byene. Alle brennevinsutsalgene lå i byene, det samme gjelder salgsstedene for vin bortsett fra 1 utsalg i Vågan herred. 87 prosent av samtlige forretninger som solgte alt slags øl lå i byene. For øl unntatt eksportøl var byenes andel av tallet på salgssteder 7 prosent.

Tallet på restauranter, kaféer og hoteller som i 1955 hadde kommunale skjenkebevillinger for brennevin, vin eller øl var 1 409. 6 prosent av skjenkestedene hadde både brennevin-, vin- og ølservering, 38 prosent skjenket vin og alt slags øl, mens prosentandelene for skjenking av vin og øl unntatt eksportøl, alt slags øl og øl unntatt eksportøl var henholdsvis 8, 19 og 29. De fleste skjenke-

stedene — 301 av 620 skjenkesteder — i byene hadde bevillinger for vin og alt slags øl. I bygdene var skjenkebevilling for øl unntatt eksportøl mest vanlig, 345 av 789 skjenkesteder i bygdene hadde slike bevillinger i 1955.

Tabell 4. Tallet på salgs- og skjenkesteder for brennevin, vin og øl.

	Salgssteder					Skjenkesteder					
	Brenne- vin og vin	Bare vin	Alt slags øl	Øl unntatt eksport- øl	I alt ¹	Brenne- vin, vin og alt slags øl	Vin og alt slags øl	Vin og øl unntatt eks- portøl	Alt slags øl	Øl unntatt eksport- øl	I alt
1954											
Byer	46	6	2 220	71	2 343	84	299	18	149	67	617
Bygder . . .	—	1	330	1 417	1 748	—	235	88	122	355	800
Hele landet	46	7	2 550	1 488	4 091	84	534	106	271	422	1 417
1955											
Byer	46	6	2 231	87	2 370	88	301	21	142	68	620
Bygder . . .	—	1	333	1 485	1 819	—	226	93	125	345	789
Hele landet	46	7	2 564	1 572	4 189	88	527	114	267	413	1 409

¹ Forretninger med bevilling for salg av alkoholsvakt øl er ikke telt med her. I 1955 hadde 789 forretninger rett til å selge alkoholsvakt øl, 621 av disse lå i bygdene.

Tabell 5. Tallet på salgs- og skjenkesteder pr. 10 000 innbyggere i 1955.

	Salgssteder hvor man kan få:				Salgs- steder i alt	Skjenkesteder hvor man kan få:				Skjenke- steder i alt
	brenne- vin	vin	eksport- øl	pilsener- og baierøl		brenne- vin	vin	eksport- øl	pilsener- og baierøl	
Østlandet	0,2	0,2	12,4	21,2	21,4	0,4	3,6	4,2	7,0	7,0
Østfold	0,2	0,2	5,5	11,3	11,5	0,1	2,0	1,8	2,6	2,6
Akershus	—	0,1	8,7	29,0	29,1	—	1,3	1,1	3,3	3,3
Oslo	0,3	0,3	31,3	31,3	31,7	1,0	4,0	5,4	5,5	5,5
Hedmark	0,1	0,1	6,2	19,0	19,1	0,4	2,7	4,4	7,9	7,9
Oppland	0,1	0,1	0,1	9,6	9,7	0,1	9,4	9,8	15,7	15,7
Buskerud	0,2	0,3	5,8	26,1	26,4	0,2	4,8	4,7	15,3	15,3
Vestfold	0,2	0,3	9,1	20,8	21,1	0,6	2,9	3,3	5,2	5,2
Telemark	—	0,1	0,7	2,5	2,5	—	1,1	1,6	4,2	4,2
Sørvest-Norge	0,1	0,1	4,7	5,5	5,7	0,1	0,9	1,2	1,4	1,4
Aust-Agder	—	0,1	4,2	7,2	7,3	—	1,3	1,3	2,1	2,1
Vest-Agder	0,1	0,1	3,3	5,1	5,2	—	0,9	2,3	2,3	2,3
Rogaland	0,1	0,1	2,2	2,2	2,3	0,1	0,4	0,4	0,6	0,6
Bergen	0,5	0,5	22,8	22,8	23,3	0,9	2,5	3,4	3,6	3,6
Hordaland	—	—	0,6	2,0	2,0	—	0,7	0,8	0,8	0,8
Sogn og Fjordane	—	—	—	0,1	0,1	—	0,2	0,2	0,7	0,7
Møre og Trøndelag	0,1	0,1	2,1	3,0	3,1	0,1	0,7	0,8	1,1	1,1
Møre og Romsdal	—	—	—	—	—	—	0,2	0,2	0,4	0,4
Sør-Trøndelag	0,2	0,2	5,2	7,5	7,7	0,3	1,4	1,8	2,1	2,1
Nord-Trøndelag	—	—	0,1	0,4	0,4	—	0,4	0,2	0,8	0,8
Nord-Norge	0,1	0,1	0,7	0,8	0,9	—	0,8	1,2	2,0	2,0
Nordland	0,1	0,1	0,7	0,7	0,8	—	0,9	0,9	1,7	1,7
Troms	0,2	0,2	0,3	0,3	0,5	0,1	0,7	1,8	2,4	2,4
Finnmark	—	—	1,8	2,1	2,1	—	0,7	1,3	2,4	2,4
Hele landet	0,1	0,2	7,5	12,1	12,3	0,3	2,1	2,6	4,1	4,1

Fra 1954 til 1955 steg tallet på salgssteder for rusdrikk med 98 eller med 2,4 prosent. Denne øking skyldes i første rekke at 68 flere forretninger i landkommunene hadde rett til salg av pilsener- og baierøl i 1955 enn i foregående år. Tallet på skjenkesteder for brennevin, vin eller øl var så å si uforandret i dette tidsrom. I byene steg tallet på skjenkesteder med 3, mens tallet på skjenkesteder i bygdene gikk ned med 11.

I 1955 lå 84 prosent av salgsstedene for alkoholholdige drikkevarer på Østlandet, mens tilsvarende prosentandeler for Sørvest-Norge og Møre og Trøndelagsfylkene var henholdsvis 11 og 4. Resten — 1 prosent — av salgsstedene lå i Nord-Norge. Tallet på skjenkesteder med kommunale rusdrikkbevillinger var i 1955 fordelt på de ulike landsdeler i så å si samme forhold som salgsstedene. Nord-Norge hadde imidlertid relativt flere skjenkesteder enn salgssteder (6 prosent av skjenkestedene mot 1 prosent av salgsstedene). Tabell 5 inneholder fylkesvisse oppgaver over tallet på salgs- og skjenkesteder pr. 10 000 innbyggere. Disse tall gir en mer detaljert beskrivelse av salgs- og skjenkestedenes geografiske fordeling i 1955.

Tilvirking, innførsel, utførsel og lager av sprit, brennevin, vin og øl.

I tabell V er det stilt sammen oppgaver over tilvirkingen av råsprit, vin og øl i årene 1945—1955. Oppgavene over tilvirkingen av råsprit og øl har Byrådet fått fra Finansdepartementet. For vin mangler vi produksjonsoppgaver, i tabellen har vi nyttet Vinmonopolets oppgaver over omsetningen av norsk fruktvin som uttrykk for tilvirkingen. Oppgavene over tilvirket mengde vin og øl i liter 100 prosent alkohol er beregnet i Byrådet.

Tilvirkingen av sprit, vin og øl utgjorde i 1955 i alt 20,3 mill. liter ren alkohol mot 19,0 mill. liter i 1954. I årene før den siste verdenskrigen var produksjonen 6—7 mill. liter ren alkohol. I 1946 ble det produsert om lag 11,6 mill. liter. Med unntak av årene 1949 og 1950 har produksjonen stadig steget i årene etter krigen.

Produksjonen av sulfitråsprit utgjorde i 1955 ca. 16 mill. liter 100 prosent. Dette er en øking i produksjonen på 16,8 prosent fra foregående år. Denne sterke produksjonsøkningen skyldes at Saugbrugsforeningens nye spritfabrikk kom i drift i april 1955. På grunn av de små potetavlinger ble det høsten 1955 ikke gitt alminnelig tillatelse til produksjon av potetråsprit. To brennerier fikk imidlertid tillatelse til en begrenset spritframstilling i 1955. I foregående termin var 13 brennerier i drift. Produksjonen av potetråsprit utgjorde 539 000 liter ren alkohol i 1955 mot ca. 2,0 mill. liter i foregående år. Bryggingen av eksportøl har gått nedover fra år til år siden 1951. Fra 1954 til 1955 steg imidlertid tilvirkingen av eksportøl med ca. 1,3 mill. liter eller med 6 prosent. Tilvirkingen av pilsener- og baierøl steg i samme tidsrom med ca. 8,3 mill. liter eller med

19 prosent. Produksjonen av eksportøl, pilsener- og baierøl og lagerøl var til sammen ca. 10 mill. liter større i 1955 enn i foregående år. I prosent utgjør dette en stigning på 14,5. Denne stigning har bare delvis sammenheng med den varme sommer i 1955. I månedene juli—august var tilvirkingen 36 prosent høyere enn i tilsvarende måneder året før. Tilvirkingen i de øvrige 10 måneder var imidlertid 9 prosent høyere enn i 1954. Regnet i liter ren alkohol steg ølproduksjonen med 14,7 prosent fra 1954 til 1955.

I 1955 ble det innført om lag 4,6 mill. liter ren alkohol (se tabell VI). 73 prosent av dette innførselsvolum var sprit, mens brennevinsinnførselen utgjorde 15 prosent. Resten (12 prosent) av alkoholinnførselen besto av vin. I 1955 ble det innført 2,9 mill. liter ren alkohol mer enn i 1954. Denne sterke stigning skyldes økt spritimport. Av både brennevin og vin ble det innført mindre kvanta i 1955 enn året før.

Utførselen av sprit, brennevin og øl (se tabell VII) i 1955 tilsvarte ca. 234 000 liter ren alkohol. Det meste, nemlig 63 prosent av denne utførselen, besto av sprit. Utførselen av øl utgjorde 30 prosent av den samlede alkoholutførsel i 1955. Utførselen av sprit gikk ned fra 2 139 674 liter ren alkohol i 1954 til 148 175 liter i 1955. Brennevinsutførselen steg fra 31 926 liter i 1954 til 35 576 liter i 1955. Det er en stigning på 11 prosent. Regnet i liter ren alkohol var stigningen 1 prosent lavere. Vurdert etter alkoholgehalten viste eksporten av øl en svak tendens til stigning fra 1954 til 1955. Salget av eksportøl til utlandet var i 1955 nesten 11 prosent lavere enn i foregående år. Mens det i 1951 ble solgt 5,5 mill. kg eksportøl til utlandet, ble det i 1955 utført 1,2 mill. kg. Utførselen av pilsener- og baierøl var i 1955 186 400 kg mot 36 718 kg i 1954.

Den totale mengde etyllalkohol som står til disposisjon for innenlandsk forbruk i et år er foruten av produksjonen, innførselen og utførselen bestemt av lagerbeholdningene fra foregående år. Produksjonen av øl er i alkoholstatistikken satt lik mengden av øl levert fra bryggeriene. Forbruket av øl er på den annen side definert som bryggerienes leveringer pluss innførselen minus utførselen. I dette opplegget regner vi følgelig ikke med lagerbeholdninger av øl. I husholdningene er det også lagret innkjøpt brennevin og vin. Omfanget av dette lagerholdet er det ikke mulig å hente inn oppgaver over, og vi regner i alkoholstatistikken alt brennevin og vin som Vinmonopolet selger innenlands i løpet av et år, med i oppgavene over forbruket for det året.

Etter lagerstatistikken og oppgaver fra Vinmonopolet har det vært mulig å stille opp tall for lagerbeholdningene til Vinmonopolet, industri- og jordbruksbrenneriene. Med de definisjonsmessige forhold som er omtalt foran, skulle disse oppgavene gi et pålitelig bilde av lagerbeholdningene av etyllalkohol.

Pr. 31. desember 1955 utgjorde lagerbeholdningene av sprit, brennevin og vin 9,5 mill. liter ren alkohol. Tilsvarende tall for 1953 og 1954 var henholdsvis 14,0 og 10,6 mill. liter. Betydelige mengder brennevin og vin lagres som et ledd i produksjonsprosessen. Disse lager av «ikke salgsmodent» brennevin og vin er inkludert i lagertallene ovenfor.

Forbruket av sprit, brennevin, vin og øl.

I avsnittet foran har vi gitt en oversikt over tilvirking, innførsel, utførsel og lager av sprit, brennevin, vin og øl. I dette avsnittet skal vi behandle omfanget og sammensetningen av forbruket av alkoholholdige varer i 1955 og noen tidligere år.

Alkohol til teknisk og medisinsk bruk.

Sprit har etter hvert fått stadig større betydning som råstoff, og industrien er i de senere år blitt landets største forbruker av etyllalkohol. I 1955 (se tabell VIII) ble det brukt 17,0 mill. liter sprit, brennevin og vin beregnet til 100 prosent alkoholstyrke til tekniske formål, mens forbruket i 1953 og 1954 var henholdsvis 11,0 og 13,5 mill. liter.

Til medisinsk bruk ble det i 1955 levert 543 806 liter ren alkohol. Det medisinske alkoholforbruk var også i de foregående år av omtrent samme omfang (se tabell VIII).

Forbruket av alkoholholdige drikkevarer — alkoholkonsumet.

Konsumet av brennevin, vin og øl i årene 1945—1955 framgår av tabellene IX, X og XI. Enkelte hovedtall er stilt sammen i tabell 6.

Tabell 6. Brennevins-, vin og ølkonsumet i 1950—1955. 1000 liter.

	Brennevin		Vin		Øl		I alt ren alkohol
	Salgs- styrke	Ren alkohol	Salgs- styrke	Ren alkohol	Salgs- styrke	Ren alkohol	
1950	9 807	3 975	3 053	487	59 215	2 618	7 080
1951	8 518	3 467	3 628	578	63 317	2 810	6 855
1952	8 729	3 541	3 904	626	65 549	2 878	7 045
1953	8 378	3 392	3 940	629	67 163	2 875	6 896
1954	8 925	3 659	4 069	643	67 616	2 963	7 265
1955	9 004	3 826	4 079	640	77 614	3 409	7 875

Brennevinskonsumet steg fra 1954 til 1955 med 79 516 liter eller med 0,9 prosent. Regnet i alkoholliter var stigningen noe større, nemlig 4,6 prosent. I 1955 er det m. a. o. konsumert brennevin med en gjennomsnittlig høyere alkoholstyrke enn i foregående år. Dette skyldes markedsføringen av «Brennevin 60 %» i september 1954. Vurdert så vel etter liter salgsstyrke som liter ren alkohol var brennevinskonsumet i 1955 større enn i de fire foregående år. Det utgjorde likevel ikke mer enn 63—68 prosent av brennevinskonsumet i 1946 eller 80—85 prosent av konsumet i 1949, året før den siste store prisforhøyelse

på brennevin. Vinkonsumet var så å si uforandret fra 1954 til 1955. I dette tidsrom steg nemlig vinkonsumet i liter salgsstyrke med 0,2 prosent, mens konsumert mengde vin målt i liter ren alkohol gikk ned med 0,4 prosent. Vinkonsumet har steget nesten uavbrutt i hele etterkrigstiden og utgjorde om lag 4,1 mill. liter i 1955 mot ca. 2,3 mill. liter i 1946. Konsumet av øl steg med ca. 10 mill. liter eller 15 prosent fra 1954 til 1955. Det meste av denne stigningen (8,1 mill. liter) skyldes økt konsum av pilsener- og baiærøl, men konsumet av eksportøl steg også betydelig i dette tidsrom, nemlig med 1,4 mill. liter. Den prosentvise stigning i konsumet av eksportøl, pilsener- og baiærøl og lagerøl fra 1954 til 1955 var henholdsvis 7,1, 18,7 og 10,2. Etter oppgaver fra Avgiftsdirektoratet var alkoholstyrken i pilsener- og baiærøl og lagerøl henholdsvis 4,2 og 2,2 prosent som i 1954. Eksportølet inneholdt gjennomsnittlig 5,4 prosent alkohol i 1955 mot 5,3 prosent året før. Målt i liter ren alkohol var derfor den prosentvise konsumøking for eksportøl større enn angitt ovenfor, nemlig 9 prosent.

Konsumet av brennevin, vin og øl utgjorde i 1955 tilsammen 7 875 000 liter ren alkohol mot 7 265 000 liter året før. Dette vil si at konsumet av alkoholholdige drikkevarer, vurdert etter alkoholemengden, gikk opp med 8,4 prosent fra 1954 til 1955. Nesten $\frac{3}{4}$ av denne stigning skyldes økt konsum av øl.

I tabell 7 har vi stilt sammen relative tall til belysning av brennevins-, vin- og ølforbrukets fordeling på varesorter. Tallene er beregnet på grunnlag av oppgaver over forbruket i liter salgsstyrke.

Tabell 7. Sammensetningen av brennevins-, vin- og ølforbruket i 1950—1955. Relative tall.

	1950	1951	1952	1953	1954	1955
	Pet.	Pet.	Pet.	Pet.	Pet.	Pet.
Innenlandsk brennevin	59,0	62,6	58,5	59,0	64,0	60,5
Forskåret brennevin.....	31,5	28,5	30,8	29,0	23,7	26,2
Utenlandsk brennevin	9,5	8,9	10,7	12,0	12,3	13,3
Brennevin i alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Sterk vin	62,0	59,4	61,7	62,3	61,0	60,0
Svak vin.....	29,0	27,7	27,2	29,1	31,7	33,1
Musserende vin	2,8	2,5	2,4	2,0	1,9	1,9
Norsk fruktvin	6,2	10,4	8,7	6,6	5,4	5,0
Vin i alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Eksportøl	34,6	35,0	33,0	29,4	29,0	27,0
Pilsener- og baiærøl	61,2	61,4	63,5	63,4	64,1	66,4
Landsøl og lagerøl ¹	4,2	3,6	3,5	7,2	6,9	6,6
Øl i alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

¹ Lagerøl kom i handelen i 1953.

60,5 prosent av brennevinsforbruket i 1955 besto av norsk brennevin, mens henholdsvis 26,2 og 13,3 prosent var forskåret og utenlandsk brennevin. Jamført med foregående år viser sammensetningen en markert øking i den relative betydning av forskåret brennevin. Salget av denne varegruppe økte fra 1954 til

1955 med 12 prosent. I samme tidsrom steg salget av utenlandsk brennevin 8,6 prosent, mens salget av innenlandsk brennevin gikk ned med 4,7 prosent. Av det samlede vinsalg i 1955 utgjorde sterk vin 60,0 prosent, mens prosentandelen for svak vin, musserende vin og norsk fruktvin henholdsvis var 33,1, 1,9 og 5,0. Økingen i vinsalg siden 1946 har i første rekke falt på den svake vin. Salget av denne vare har i de senere år vært større enn i noe tidligere år med normale omsetningsforhold. Også i 1955 var det den svake vin som viste størst oppgang i salget, 65 000 liter eller 5,0 prosent sammenliknet med 1954. Salget av musserende vin steg fra 1954 til 1955 med 0,7 prosent. For de to andre vingrupper viste salget tilbakegang i dette tidsrom. Sterk vin, som er den viktigste vingruppe, sank med 1,3 prosent og norsk fruktvin med 8,3 prosent. Tilbakegangen i salget av norsk fruktvin har pågått uten stans siden 1951, og det er i løpet av dette tidsrom gått ned med 46 prosent. I de senere år har ølkonsumet vist en klar tendens til overgang fra eksportøl til pilsener- og baierøl. Denne tendens til forskyvning i ølkonsumets sammensetning fortsatte i 1955. I det året utgjorde pilsener- og baierølkonsumet 66,4 prosent av det samlede ølkonsum, prosentandelen for eksportøl var 27,0. Tilsvarende tall for 1954 var henholdsvis 64,1 og 29,0 prosent.

Tabell 8. Konsumet av brennevin, vin og øl i liter salgsstyrke prosentvis fordelt på innkjøpssteder (skjenkesteder og utsalg) i 1950—1955.

	1950	1951	1952	1953	1954	1955
	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.
Brennevinskonsum	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Kjøpt på skjenkested	3,7	4,2	4,2	4,6	4,4	4,5
Kjøpt i utsalg	96,3	95,8	95,8	95,4	95,6	95,5
Vinkonsum	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Kjøpt på skjenkested	59,6	56,8	56,0	56,4	56,3	55,1
Kjøpt i utsalg	40,4	43,2	44,0	43,6	43,7	44,9
Ølkonsum (ekskl. alkohol-svakt øl)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Kjøpt på skjenkested	22,0	22,4	23,4	26,6	29,6	27,8
Kjøpt i utsalg	78,0	77,6	76,6	73,4	70,4	72,2

Restaurantenes og hotellenes skjenking av brennevin betyr relativt lite sett i relasjon til det samlede brennevinsforbruk. I 1955 ble 4,5 prosent av de konsumerte brennevinskvanta kjøpt på skjenkesteder, hele 95,5 prosent ble altså kjøpt i Vinmonopolets utsalg. Ølkonsumet er i langt høyere grad knyttet til restauranter og hoteller. 27,8 prosent av det samlede salg av eksportøl, pilsener- og baierøl foregikk i 1955 til gjester på skjenkestedene. Vin er imidlertid den alkoholholdige drikk som er mest knyttet til skjenkestedene. Over halvparten (55,1 prosent) av vinkonsumet i 1955 foregikk på skjenkesteder. Den store forskjell i brennevins-, vin- og ølforbrukets fordeling etter innkjøpsmåte kan skyldes at

restaurantenes kunder har en annen smak eller andre inntektsforhold enn kundene ved utsalgene. Men ulikhetene er også et resultat av de forskjellige «bindinger» på tilbudssiden. I 1955 var det f. eks. 88 skjenkesteder for brennevin her i landet, mens en kunne få skjenket vin på 729 restauranter og hoteller. Lovbestemmelsene som forbyr skjenking av brennevin på søn- og helgedager samt 1. og 17. mai og på dagene før disse dager, bevirker sikkert en vesentlig reduksjon i skjenkestedenes omsetning av brennevin. Det er vel neppe tvil om at disse regler på samme tid er en av hovedårsakene til det relativt store restaurantforbruk av vin. De dager skjenking av brennevin er forbudt er det sikkert mange restaurant-besøkende som konsumerer vin som et substitutt for brennevin.

Både restaurant- og hjemmekonsumet av brennevin steg fra 1954 til 1955. Stigningen var størst for restaurantkonsumet (2,8 mot 0,8 prosent). Det samlede vinkonsum steg med 80 prosent fra 1946 til 1954. I samme tidsrom steg salget av vin på skjenkesteder med 99 prosent, mens Vinmonopolets salg av vin direkte til konsumentene gikk opp 61 prosent. Den sterke stigning i vinkonsumet i etterkrigstiden skyldes således i første rekke et økt konsum på restauranter og hoteller. Denne sterkt stigende tendens i skjenkestedenes omsetning av vin fortsatte imidlertid ikke i 1955. Vinkonsumet på skjenkesteder var det året 2 prosent lavere enn i foregående år, detaljsalget av vin steg med 3 prosent i samme tidsrom. Prosentandelen for øl konsumert på skjenkested gikk ned fra 29,6 i 1954 til 27,8 i 1955. Denne endring i ølkonsumets sammensetning kan for en del skyldes at konsumet av pilsener- og baierøl steg langt sterkere fra 1954 til 1955 enn eksportølkonsumet. Relativt sett blir nemlig mer av eksportølet konsumert på skjenkesteder enn tilfellet er for pilsener- og baierøl. Detaljsalget av både eksportøl og pilsener- og baierøl steg imidlertid sterkere fra 1954 til 1955 enn skjenkestedenes omsetning av øl.

Ved vurdering av alkoholkonsumet må en ved siden av konsumerte kvanta og konsumets sammensetning også ta endringer i befolkningens størrelse og fordeling på aldersklasser i betraktning. For å imøtekomme det første av disse krav har vi i tabell XII stilt sammen oppgaver over konsumet av brennevin, vin og øl pr. innbygger.

Det gjennomsnittlige alkoholkonsum i 1955 var 2,30 liter ren alkohol pr. innbygger. Av dette var 1,12 liter brennevinskonsum, 0,19 liter vinkonsum og 0,99 liter ølkonsum. Tilsvarende tall for 1954 var 2,14, 1,08, 0,19 og 0,87. Fra 1954 til 1955 steg følgelig konsumet av alkoholholdige drikkevarer med 0,16 liter ren alkohol pr. innbygger. $\frac{3}{4}$ av denne stigning skyldes økt ølkonsum, resten av stigningen skriver seg fra brennevinskonsumet. I 1946 var konsumet av alkohol 2,41 liter pr. innbygger. I de etterfølgende år fram til 1954 gikk alkoholkonsumet med unntak av i årene 1949 og 1952, stadig nedover. I 1953 ble det konsumert 2,05 liter alkohol pr. innbygger. Oppgavene viser en markert stigning i alkoholkonsumet i de to siste år. Mens konsumet av alkohol pr. innbygger i 1953 utgjorde ca. 85 prosent av konsumet i 1946, var tilsvarende prosenttall for 1955 ca. 95.

På grunn av endringer i konsumets sammensetning og alkoholstyrken i drikkevarene, viser oppgavene over konsumet av brennevin, vin og øl i liter salgsstyrke pr. innbygger ikke helt samme bevegelse som oppgavene i liter ren alkohol. Brennevinskonsumet målt i vareliter pr. innbygger var således det samme i 1955 som i 1954, nemlig 2,63 liter. Av vin og øl ble det henholdsvis konsumert 1,19 og 22,7 liter pr. innbygger i 1955. Tilsvarende tall for 1954 var 1,20 liter vin og 19,9 liter øl.

Oppgaver over konsumet av brennevin, vin og øl i de enkelte måneder i 1954 og 1955 er stilt sammen i tabell XIII. Da alkoholkonsumet er større på fredager, lørdager og helgedager enn på andre ukedager, vil omfanget av konsumet i en måned være påvirket av tallet på fredager, lørdager og helgedager i måneden. Dersom en i stedet for månedsoppgaver nytter oppgaver for to og to måneder, vil en delvis få eliminert virkningen av at tallet på fredager, lørdager og helgedager i observasjonsperioden veksler fra år til år. Vi har derfor valgt å nytte oppgaver for to-måneders perioder til beskrivelsen av sesongvariasjonene i alkoholkonsumet. Tallene for 1954 og 1955 framgår av tabell 9.

Tabell 9. Konsumet av brennevin, vin og øl i 2-måneders perioder i 1954 og 1955. 1000 liter beregnet til 100 pct. alkoholstyrke.

	Brennevin		Vin		Øl	
	1954	1955	1954	1955	1954	1955
Januar — februar	463	493	77	78	307	353
Mars — april	598	647	103	104	459	504
Mai — juni	568	632	120	122	607	648
Juli — august	618	648	115	115	627	842
September — oktober	589	592	99	97	460	534
November — desember	823	814	129	124	503	528
Hele året	3 659	3 826	643	640	2 963	3 409

Tabell 10. Sesongindekser for brennevins-, vin- og ølkonsumet.

	Brennevin	Vin	Øl
Januar — februar	81	77	61
Mars — april	100	94	94
Mai — juni	99	112	124
Juli — august	104	107	133
September — oktober	92	94	89
November — desember	125	117	100
Gjennomsnitt	100	100	100

Sesongindeksene i tabell 10 er beregnet på grunnlag av oppgaver for årene 1947—1955. Beregningene viser at brennevinskonsumet er absolutt størst i november—desember (juletrafikken) og lavest i januar—februar. Konsumet

av brennevin ligger også relativt høyt i juli—august (ferietiden). Vinkonsumet har en liknende bevegelse i året som brennevinskonsumet når en unntar at det viser en sterk stigning fra mars—april til mai—juni. Ølkonsumet viser en utpreget stigning i vår- og sommermånedene, sterkt fall om høsten og en liten stigning mot jul.

Bevegelsen i brennevins- og vinkonsumet i 1955 skilte seg svært lite fra den vanlige sesongbevegelse i omsetningen av disse varer. Ølkonsumet derimot viser en langt mer utpreget sesongvariasjon enn vanlig. I juli og august utgjorde ølkonsumet 148 prosent av gjennomsnittskonsumet i to-måneders periodene i 1955, mens indekstallet for disse to sommermånedene er 132. Det store ølkonsum sommeren 1955 har nær sammenheng med den varme sommer på Østlandet det året.

På grunnlag av oppgaver fra A/S Vinmonopolet og Den Norske Bryggeriforening har vi regnet ut konsumet av brennevin, vin og øl i liter 100 prosent alkoholstyrke pr. innbygger i følgende tre salgsområder: Oslo salgsområde, Bergen salgsområde og Trondheim salgsområde. Resultatene av beregningene er ført opp i tabell XIV. En forklaring på hvorledes landet er delt inn i disse områder finner en i noter til tabellen.

Alkoholkonsumet er vesentlig høyere i Oslo salgsområde enn i Bergen salgsområde, som igjen har større alkoholkonsum pr. innbygger enn Trondheim salgsområde. Tallene for 1955 var henholdsvis 3,05, 1,67 og 1,26 liter ren alkohol pr. innbygger. I både Oslo og Trondheim salgsområder var brennevinskonsumet større enn ølkonsumet, som igjen var større enn vinkonsumet. I Bergen salgsområde var brennevins- og ølkonsumet i liter ren alkohol pr. innbygger like stort i 1955. Relativt sett var brennevinskonsumet størst innen Trondheim salgsområde, mens vinkonsumet hadde større relativ betydning i Oslo salgsområde enn i de andre landsdeler. I Bergen salgsområde ble det konsumert mer øl i forhold til det samlede alkoholkonsum enn tilfellet var i de andre salgsområder.

Brennevinskonsumet pr. innbygger var større i 1955 enn i 1954 i alle landsdeler. Vinkonsumet sank i dette tidsrom fra 0,09 til 0,08 liter ren alkohol pr. innbygger i Trondheim salgsområde, i de andre salgsområdene var vinkonsumet uforandret. Ølkonsumet pr. innbygger steg fra 1954 til 1955 i alle salgsområdene. Stigningen var størst i Oslo salgsområde, her utgjorde den 0,19 liter ren alkohol pr. innbygger mot henholdsvis 0,07 og 0,02 liter i Bergen og Trondheim salgsområder. Det samlede konsum av alkoholholdige drikkevarer viste relativt størst stigning i Oslo salgsområde. Fra 1954 til 1955 steg alkoholkonsumet pr. innbygger i dette området med vel 8 prosent. I Bergen og Trondheim salgsområder var stigningen henholdsvis 7,1 og 2,4 prosent.

Konsumentenes utgifter og statens inntekter på alkoholomsetningen.

Konsumentenes utgifter til innkjøp av brennevin, vin og øl er, foruten av prisene og de innkjøpte mengder av de ulike varesorter, bestemt av innkjøpenes fordeling på salgs- og skjenkesteder. Skjenkeprisene er vesentlig høyere enn prisene i utsalgene, og en forskyvning i forbrukets sammensetning på innkjøpsmåte vil straks slå ut i utgiftstallene selv om konsumet kvantitativt har vært konstant.

Oppgavene over forbrukernes utgifter til brennevin og vin blir gitt av A/S Vinmonopolet. Forbrukernes ølutmgifter blir beregnet i Statistisk Sentralbyrå. Beregningene bygger på prisoppgaver innhentet gjennom Byråets priskorrepondenter i 53 byer og industristeder og kvantumsoppgaver fra Den Norske Bryggerforening og Kontrollen for skjenkeavgiften.

Konsumentenes gjennomsnittsutgifter pr. liter brennevin, vin og øl i årene 1945—1955 framgår av tabell XV, mens konsumentenes samlede utgifter på alkoholholdige drikkevarer i de samme årene er stilt sammen i tabell XVI.

Gjennomsnittsutgiftene pr. vareliter brennevin steg med kr. 1,03 fra 1954 til 1955. Denne utgiftsstigning skyldes i første rekke at det i 1955 ble konsumert mer utenlandsk og forskåret brennevin enn i 1954, mens salget av innenlandsk brennevin gikk ned i dette tidsrom. Utgiftene pr. liter vin gikk ned med 35 øre fra 1954 til 1955. Denne nedgang skyldes for en del den fortsatte tendens til stigning i salget av svak vin og nedgang i omsetningen av sterk vin. Dessuten viser oppgavene over vinsalget etter innkjøpssted at skjenkestedenes andel av vinomsetningen var mindre i 1955 enn i foregående år. Ølkonsumet på restauranter og hoteller var relativt sett mindre i 1955 enn i 1954. Dessuten steg også i 1955 pilsener- og baierølsalget mer enn salget av eksportøl. Disse to endringer i ølkonsumets sammensetning forklarer nedgangen på 5 øre i konsumentenes utgifter pr. vareliter øl fra 1954 til 1955.

Konsumentenes utgifter til kjøp av brennevin, vin og øl gikk i 1955 opp til et nytt toppnivå. Publikums alkoholregning for det året lød på vel 712 mill. kroner. Dette er om lag 41 mill. kroner eller 6 prosent mer enn i 1954. Denne utgiftsstigning fordeler seg på varegruppene brennevin og øl med henholdsvis 12 og 30 mill. kroner. Konsumentenes vinutgifter ble redusert med ca. 1 mill. kroner i dette tidsrom. Den alt overveiende del av utgiftsstigningen (73 prosent) skyldes altså stigningen i ølkonsumet.

Konsumentenes utgifter til alkoholholdige drikkevarer utgjorde i de første etterkrigsår en betydelig større del av det samlede private konsum enn før krigen. I 1937, 1938 og 1939 utgjorde alkoholutgiftene 4,7 prosent av det private konsum mot 7,0 prosent i 1947 og 1948. Siden 1948 er alkoholutgiftenes prosentvise del av det private konsum gått suksessivt ned. I 1955 gikk 4,8 prosent av publikums samlede forbruksutgifter i Norge til alkoholholdige drikke-

varer. Dermed er alkoholutgiftenes andel av det samlede forbruksbudsjett kommet ned på samme nivå som i førkrigstiden.

Alkoholprisene er imidlertid steget sterkere enn prisene på de fleste andre konsumvarer. Med 1938 lik 100 ligger prisindeksen for det samlede private konsum i 1955 på 253. En tilsvarende indeksberegning for alkoholprisene gir som resultat for 1955 ca. 320. Dette vil si at alkoholkonsumet mengdemessig er steget langt svakere fra 1938 til 1955 enn det samlede private konsum. Konsumet, målt i 1938-priser, er steget 57 prosent fra 1938 til 1955, mens stigningen i konsumet av alkoholholdige drikkevarer utgjør 20—25 prosent.

I tabellene XVII og XVIII finner en oppgaver over statens inntekter av alkoholomsetningen. Fra 1954 til 1955 økte statens alkoholinntekter fra 469,6 til 490,3 mill. kroner, det vil si med 20,7 mill. kroner. Det meste, nemlig 14,0 mill. kroner, av denne inntektsøkningen skyldes oppgangen i ølomsættningen. Statens inntekter på brennevin- og vinomsættningen utgjorde 6,7 mill. kroner mer i 1955 enn i 1954.

Tabell 11. Statens inntekter og forbrukernes utgifter på omsættningen av sprit, brennevin, vin og øl i 1950—1955.

	Statens inntekter			Forbrukernes utgifter ¹			Statens inntekter i prosent av forbrukernes utgifter		
	Brennevin, vin og sprit	Øl	Til-sammen	Brennevin, vin og sprit	Øl	Til-sammen	Brennevin, vin og sprit	Øl	I alt
	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	Pct.	Pct.	Pct.
1950.....	338 502	87 558	426 060	405 896	167 333	573 229	83,4	52,3	74,3
1951.....	344 696	101 783	446 479	420 497	194 100	614 597	82,0	52,4	72,6
1952.....	361 631	105 321	466 952	447 149	209 200	656 349	80,9	50,3	71,1
1953.....	345 943	104 683	450 626	437 041	218 300	655 341	79,2	48,0	68,8
1954.....	361 599	107 957	469 556	456 603	228 200	684 803	79,2	47,3	68,6
1955.....	368 363	121 916	490 279	465 795	257 800	723 595	79,1	47,3	67,8

¹ Inkl. utgifter til innkjøp av sprit, brennevin og vin til teknisk og medisinsk bruk.

Statens inntekter av alkoholomsættningen i prosent av forbrukernes utgifter til sprit, brennevin, vin og øl gikk ytterligere ned fra 1954 til 1955, idet statens inntektsandel gikk ned fra 68,6 til 67,8 prosent (se tabell 11). Statens inntekter av sprit-, brennevin- og vinomsættningen utgjorde 79,1 prosent av omsættingsbeløpet for disse varene i 1955. Det var omtrent samme inntektsandel som i de to foregående år. For øl var statens inntektsandel den samme i 1954 og 1955, nemlig 47,3 prosent. Nedgangen fra 1954 til 1955 i statens samlede prosentandel av inntektene på alkoholomsættningen skyldes følgelig den store omsættning av øl i 1955.

Forseelser mot rusdrikklovene.

Statistikken omfatter følgende forseelser mot rusdrikklovene:

- 1) Overtredelser av §§ 2 og 17 i lov nr. 8 av 15. august 1908 og § 54 i lov av 5. april 1927, som omhandler retten til å tilvirke og omdestillere brennevin, retten til å besitte apparater bestemt for, eller tjenlig til, brennevinstilvirking eller omdestillering av brennevin og retten til å tilvirke og besitte sats. I det følgende vil disse forseelsene bli omtalt som hjemmebrenning.
- 2) I §§ 47—52 i lov av 5. april 1927 er det bestemt at den som ikke retter seg etter lovens bestemmelser om innførsel, sjøtransport og utlossing av sprit og brennevin skal straffes. Handlinger som ifølge disse bestemmelsene er straffbare, kalles i alkoholstatistikken smugling.
- 3) Ulovlig salg og annen ulovlig innenlandsk omsetning av rusdrikk i henhold til § 47 i lov av 5. april 1927.
- 4) Ulovlig skjenking, utdeling eller fortæring av rusdrikk ved kirke, forsamlingshus eller ved lokale hvor det holdes offentlig forsamling. Se § 62 i lov av 5. april 1927.
- 5) Ulovlige drikkelag etter lov av 5. april 1927, § 65.
- 6) Ulovlig fortæring av medbrakt sprit og brennevin på bevertningssteder. Se lov av 5. april 1927, § 66.
- 7) Ulovlig fortæring av rusdrikk i foreninger i henhold til § 67 i lov av 5. april 1927.
- 8) Overtredelser av bestemmelsene om utdeling og anvendelse av resepter på brennevin. Jfr. lov av 30. november 1923, §§ 2, 4 og 6.
- 9) Ulovlig omgang med denaturert sprit ifølge § 59 i lov av 5. april 1927 og lov nr. 8 av 15. august 1908.

Tabell 12. Tallet på forelegg og dommer for overtredelser av rusdrikklovene.

	Byer	Bygder	I alt
1950	1 675	625	2 300
1951	1 454	736	2 190
1952	1 510	779	2 289
1953	1 520	1 051	2 571
1954	1 519	1 153	2 672
1955	1 141	984	2 125

Oppgaven over tallet på vedtatte forelegg og endelige dommer for de nevnte forseelser hentes inn fra politimesterne. Dersom et forelegg eller en dom omfatter mer enn en forseelse, blir den i statistikken telt med i alle de grupper den gjelder.

Tallet på vedtatte forelegg og endelige dommer for de rusdrikklovforseelser som statistikken omfatter, var 2 125 i 1955 mot 2 672 i 1954 (se tabell 12). Det vil si at tallet på disse forseelsene gikk ned med 547 eller 20 prosent fra

1954 til 1955. Nedgangen var størst i byene, her gikk tallet på forseelser ned med 25 prosent mot en nedgang på 15 prosent i tallet på forseelser i bygdene. Tallet på registrerte overtredelser av rusdrikkløvene nådde et bunn-nivå i 1951 med 2 190 forseelser. I årene fram til 1954 har tallet på rusdrikkløforseelser vist en stadig stigende tendens, forseelsestallet steg med 22 prosent i dette tidsrom. Oppgavene for 1955 viser at tallet på forelegg og dommer det året var 3 prosent lavere enn i 1951.

Tallet på vedtatte forelegg og endelige dommer for de forskjellige slags rusdrikkløforseelser i 1945—1955 er stilt sammen i tabell XIX. For årene 1953—1955 er enkelte hovedtall satt opp i tabell 13.

Tabell 13. Tallet på forelegg og dommer for ulike forseelser.

Forseelsens art	1953			1954			1955		
	Riket	Bygder	Byer	Riket	Bygder	Byer	Riket	Bygder	Byer
Hjemmebrenning ...	671	507	164	775	589	186	629	527	102
Smugling	557	124	433	564	91	473	471	95	376
Ulovlig salg	386	137	249	450	155	295	387	122	265
Ulovlig omgang med denaturert sprit ..	436	144	292	358	122	236	231	68	163
Ulovlig drikkelag ...	346	30	316	318	66	252	240	60	180
Ulovlig fortæring av medbrakt br.vin på bevertningssted .	87	37	50	82	41	41	67	28	39
Ulovlig skjenking ved off. forsamlings- lokale	82	67	15	118	89	29	86	78	8
Ulovlig fortæring i foreninger o. l. ...	1	1	—	6	—	6	8	—	8
Reseptmisbruk	5	4	1	1	—	1	6	6	—
I alt	2 571	1 051	1 520	2 672	1 153	1 519	2 125	984	1 141

Tallet på registrerte tilfelle av hjemmebrenning sank fra 775 i 1954 til 629 i 1955. Dette utgjør en nedgang på 19 prosent. Tross denne sterke nedgang var tallet på hjemmebrenningssaker i 1955 mer enn seks ganger så høyt som i 1949 — det året som hadde de færreste registrerte tilfelle av hjemmebrenning i etterkrigstiden. Tallet på forelegg og dommer for smugling viste, på samme vis som oppgavene over hjemmebrenningen, en markert stigning fra 1949 til 1954. Oppgavene for 1955 viser at også denne utvikling er stoppet opp. Tallet på avgjorte saker for smugling gikk ned fra 564 i 1954 til 471 i 1955. Tallene for ulovlig salg (gauking) viste også en markert nedgang fra 1954 til 1955. Den største nedgang viser imidlertid tallene for ulovlig omgang med denaturert sprit. Tallet på forelegg og dommer for denne forseelsen gikk ned med 127 fra 1954 til 1955, dvs. om lag 35 prosent. Etter uttalelser som Byrået har innhentet fra politiet, skyldes den store tilbakegang i misbruken av denaturert sprit i første rekke markedsføringen av «rødsprit» fra 1. april 1955. Rødsprit er sprit som er gjort udrikkelig ved tilsetning av rødol, et denatureringsmiddel som er langt mer effektivt enn de som har vært nytted tidligere.

De andre overtredelser av rusdrikklovene som statistikken omfatter, viste også nedgang fra 1954 til 1955.

Tabell 14 gir en oversikt over forseelsene i ulike landsdeler. I tabell XX vil en dessuten finne fylkesvise oppgaver.

Tabell 14. Forseelser i ulike landsdeler.

Forseelsenes art	Eggen om Oslofjorden ¹	Opplandene ²	Telemark	Sørvest- Norge ³	Møre — Trøndelag	Nord- Norge ⁴
Hjemmebrenning 1953	211	129	34	49	99	149
1954	234	94	33	56	130	228
1955	158	108	37	33	124	169
Smugling 1953	181	—	21	160	52	143
1954	173	—	25	177	49	140
1955	139	1	26	181	44	80
Ulovlig salg av 1953	134	28	3	104	72	45
sprit og 1954	136	21	22	119	107	45
brennevin 1955	121	29	2	136	65	34
Ulovlig omgang 1953	155	17	35	108	57	64
med denatu- 1954	160	15	14	55	66	48
rert sprit 1955	119	12	16	43	23	18
1953	189	3	21	90	21	22
Ulovlig drikkelag 1954	151	15	18	82	22	30
1955	110	14	15	80	6	15
1953	39	16	3	27	59	31
Andre forseelser 1954	46	16	6	41	59	39
1955	43	9	4	34	51	26
I alt 1953	909	193	117	538	360	454
1954	900	161	118	530	433	530
1955	690	173	100	507	313	342

¹ Østfold, Akershus, Oslo, Buskerud og Vestfold. ² Hedmark og Oppland. ³ Fylkene langs kysten fra Aust-Agder til Sogn og Fjordane. ⁴ De tre nordligste fylker.

Tallet på forseelser mot rusdrikklovgivningen gikk ned fra 1954 til 1955 i alle landsdeler, bortsett fra Opplandene hvor tallet på forseelser steg 7 prosent. Nedgangen var relativt størst i Nord-Norge. I denne landsdelen ble det i 1955 registrert 35 prosent færre overtredelser av rusdrikklovgivningen enn i 1954.

Sett i relasjon til folketallet hadde Nord-Norge også i 1955 det høyeste forseelsestall. Tallet på forelegg og dommer for rusdrikklovforseelser pr. 1 000 innbyggere var i denne landsdelen 0,81. I Telemark, Sørvest-Norge, Møre og Trøndelag og eggen om Oslofjorden var tilsvarende tall 0,71, 0,62, 0,60 og 0,59. Forseelseshyppigheten var lavest i Opplandene (0,51 forseelser pr. 1 000 innbyggere). Variasjonen fra landsdel til landsdel i tallet på rusdrikklovforseelser pr. 1 000 innbyggere var i 1955 stort sett den samme som i foregående år; variasjonsbredden var imidlertid vesentlig mindre enn tidligere.

Drukkenskapsforseelser.

Lov av 31. mai 1900 om løsgjengeri, betleri og drukkenskap bestemmer i § 16 at den som blir sett i åpenbart beruset tilstand på et alminnelig beferdet eller for offentlig ferdsel bestemt sted, skal straffes med bøter. I samme lovs § 17 heter det: «Den som forsettlig eller uaktsomt hensetter seg i en beruset tilstand, hvorunder han forstyrrer den almindelig fred og orden eller den lovlige ferdsel eller forulemper eller volder fare for andre, straffes med bøter eller fengsel inntil 3 måneder». Løsgjengerloven inneholder (§ 19) videre bestemmelser om at den som på grunn av stadig misbruk av alkohol, skaffer seg midler til sin livsførsel ved betleri eller ved fattigunderstøttelse, skal straffes med fengsel inntil 3 måneder. Den som av samme grunn forsømmer sin forsørgelsesplikt, unnlater å betale bidrag til underhold av hustru, barn eller sitt barns mor, rammes av samme straffebestemmelse. Statistikken over drukkenskapsforseelser omfatter de personer som blir ilagt straff etter disse bestemmelsene (løsgjengerlovens §§ 16, 17 og 19) pluss de personer som får advarsel av politiet for misbruk av alkohol.

Tall som viser drukkenskapsforseelsene i 1955 og i en del tidligere år, er stilt sammen i tabellene XXI—XXVIII. De gir opplysninger om drukkenskapsforseelsene i de enkelte byer, fylkesvise oppgaver over forseelsene i bygdene, oppgaver over hvorledes forseelsene fordeler seg på innenbys (-bygds) og utenbys (-bygds)-boende og på menn og kvinner, tallet på arrestasjoner for drukkenskap m. v.

Tallet på drukkenskapsforseelser i riket, byer og bygder i årene 1950—1955 finner en i tabell 15. Tabellen inneholder også oppgaver over forseelsene fordelt på innenbys (-bygds) og utenbys (-bygds)-boende.

Tabell 15. Tallet på drukkenskapsforseelser i riket, byer og bygder.

	Riket	Byer	Fordelt på:		Bygder	Fordelt på:	
			forseelser begått av innenbys- boende	forseelser begått av utenbys- boende		forseelser begått av innenbygds- boende	forseelser begått av utenbygds- boende
1950	32 764	28 474	18 170	10 304	4 290	3 079	1 211
1951	31 648	27 905	17 360	10 545	3 743	2 670	1 073
1952	33 728	29 963	18 818	11 145	3 765	2 685	1 080
1953	34 985	30 838	19 832	11 006	4 147	2 928	1 219
1954	33 086	28 653	18 009	10 644	4 433	3 135	1 298
1955	31 888	27 589	17 201	10 388	4 299	3 085	1 214

I 1955 var det 31 888 drukkenskapsforseelser i hele landet. 27 589 eller 87 prosent av disse forseelsene ble begått i byene, mens forseelsestallet for bygdene var 4 299 eller 13 prosent av alle drukkenskapsforseelsene. I årene 1946—1951 viste tallet på drukkenskapsforseelser, med unntak av 1948, nedgang

fra år til år. I 1952 og 1953 var tallet på drukkenskapsforseelser stigende. Oppgavene for 1954 og 1955 viser på nytt nedgang i tallet på drukkenskapsforseelser. Tallet på registrerte drukkenskapsforseelser gikk i dette tidsrom ned med 1 198 eller 3,6 prosent. Tallet på drukkenskapsforseelser var i 1955 knapt en prosent høyere enn tallet for 1951, som er det året i etterkrigstiden hvor det ble registrert færrest drukkenskapsforseelser. Nedgangen i antall drukkenskapsforseelser fra 1954 til 1955 fordeler seg relativt likt på byer og bygder.

37,7 prosent av drukkenskapsforseelsene i byene ble i 1955 begått av utenbysboende. Tilsvarende prosenttall for bygdene var 28,2. Forholdet mellom tallet på forseelser begått av personer bosatt utenfor forseelseskommunen og dem som var bosatt i denne, har for både byer og bygder vært temmelig konstant i de senere år. Det har heller ikke fra 1954 til 1955 vært noen vesentlig endring i dette forhold. For byene falt tallet på forseelser begått av utenbysboende relativt noe mindre enn tallet på forseelser begått av innenbysboende. For bygdene viste endringene i forseelsestallene en motsatt og mer markert tendens, idet tallet på forseelser begått av utenbygdsboende gikk ned med 6,5 prosent fra 1954 til 1955, mens oppgavene for innenbygdsboende viser fall på 1,6 prosent.

I tabell 16 har vi stilt sammen enkelte hovedtall til belysning av hyppigheten av arrestasjoner for drukkenskap og drukkenskapsforseelser blant kvinner.

Tabell 16. Drukenskapsforseelser med arrestasjon og forseelser begått av kvinner.

	Alle forseelser	Forseelser med arrestasjon		Forseelser begått av kvinner		Forseelser begått av kvinner i Oslo	
		I alt	I pct. av alle forseelser	I alt	I pct. av alle forseelser	I alt	I pct. av alle forseelser begått i Oslo
1950	32 764	28 927	88,3	1 274	3,9	726	6,0
1951	31 648	26 737	84,5	1 753	5,5	1 241	9,9
1952	33 728	28 266	83,8	2 068	6,1	1 479	10,8
1953	34 985	28 911	82,6	2 200	6,3	1 604	10,9
1954	33 086	28 440	86,0	1 825	5,5	1 323	10,4
1955	31 888	27 540	86,4	1 926	6,0	1 397	11,3

I den alt overveiende del av drukkenskapssakene går politiet til arrestasjon. I 1955 ble arrestasjon foretatt i 86,4 prosent av alle tilfelle av drukkenskapsforseelser. Tilsvarende prosenttall for 1953 og 1954 var 82,6 og 86,0.

Tallet på drukkenskapsforseelser begått av kvinner steg fra 1 825 i 1954 til 1 926 i 1955. Forseelsestallet steg m. a. o. med 5,5 prosent, mens forseelsestallet for menn i samme tidsrom gikk ned med 4,2 prosent. Denne forskjell i bevegelsen i forseelsestallene for menn og kvinner gjør at tallet på forseelser begått av kvinner i prosent av alle forseelser steg fra 5,5 i 1954 til 6,0 i 1955. Tilsvarende prosenttall for 1953 var 6,3. Den alt overveiende del av forseelser blant kvinner blir begått i Oslo, i 1955 utgjorde forseelser blant kvinner i Oslo ca. 73 prosent

av alle forseelser begått av kvinner. Mens 11,3 prosent av drukkenskapsforseelsene i Oslo ble begått av kvinner, utgjorde forseelsene blant kvinner i landet ellers 2,7 prosent av alle forseelser. Hovedstaden står m. a. o. i en særstilling når det gjelder drukkenskapsforseelser begått av kvinner.

For bl. a. å lette en eventuell sammelikning mellom tallet på drukkenskapsforseelser i ulike geografiske områder, har vi i tabellene XXVII og XXVIII stilt sammen oppgaver over drukkenskapsforseelser pr. 1 000 innbyggere i de enkelte byer og bygdene fylkesvis for 1952—1955. Enkelte hovedtall vil en finne i tabell 17.

Tabell 17. Drukenskapsforseelser pr. 1000 innbyggere.

	Riket	Byer		Fordelt på:				Bygder	
		Alle forseelser	Forseelser begått av innenbysboende	Oslo		Andre byer		Alle forseelser	Forseelser begått av innenbygdsboende
				Alle forseelser	Forseelser begått av innenbysboende	Alle forseelser	Forseelser begått av innenbysboende		
1950	10,1	27,2	17,2	27,7	23,0	26,9	13,2	1,9	1,4
1951	9,6	26,5	16,5	28,8	22,5	24,8	12,2	1,7	1,2
1952	10,2	28,0	17,6	31,4	24,3	25,7	12,9	1,7	1,2
1953	10,5	28,6	18,4	33,5	26,0	25,2	13,0	1,8	1,3
1954	9,8	26,3	16,6	28,5	22,5	24,8	12,5	1,9	1,4
1955	9,4	25,2	15,7	27,8	21,6	23,4	11,7	1,9	1,3

Vi har tidligere pekt på at tallet på drukkenskapsforseelser i 1955 bare var ubetydelig høyere enn tallet for 1951, som er det etterkrigsår hvor det ble registrert minst drukkenskapsforseelser. Dersom vi tar hensyn til befolkningsøkningen i dette tidsrom, viser statistikken over drukkenskapsforseelser et gunstigere resultat i 1955 enn i noe tidligere år med normale omsetningsforhold. Tallet på drukkenskapsforseelser pr. 1 000 innbyggere var 9,4 i 1955 mot henholdsvis 9,8 og 9,6 i 1954 og 1951.

Tallet på drukkenskapsforseelser pr. 1 000 innbyggere var i 1955 for byene 25,2. Tilsvarende tall for bygdene var 1,9. Pr. 1 000 innbyggere ble det altså registrert mer enn 13 ganger så mange drukkenskapsforseelser i byene som i bygdene. Det sier seg selv at denne store forskjell ikke kan nyttes som mål på edruelighetsforholdene i byene kontra bygdene.

Mellom by og bygd er det visse institusjonelle skilnader som sikkert har stor betydning for oppgavene over drukkenskapsforseelser. Vi tenker da f. eks. på en slik ting som at «patruljerende konstabler» vel nærmest er et ukjent begrep på bygdene. Bygdene har videre en mer glissen bebyggelse og mindre trafikk-tetthet enn byene. Dette betyr at en beruset person gjennomgående virker mindre forstyrrende på den alminnelige orden og ferdsel på landsbygden enn i byene. Disse og liknende forhold medfører sikkert at en person som blir åpenbart beruset, har større sjanse til å unngå kontakt med politimyndighetene på landsbygden enn tilfellet er i byene.

I tabell 18 finner en oppgaver over alle drukkenskapsforseelser og drukkenskapsforseelsene begått av innenbysboende pr. 1 000 innbyggere i byer av forskjellig størrelse. Tallene for alle år (1952—1955) viser en sammenheng mellom byenes størrelse og forseelseshyppighetene. Tallet på drukkenskapsforseelser pr. 1 000 innbyggere stiger med byenes størrelse. Den samme sammenheng finner en stort sett både i byer med og uten lovlig brennevin somsetning.

Tabell 18. Drukkenskapsforseelser pr. 1 000 innbyggere i byer av forskjellig størrelse.

Folketall	Tallet på byer i 1955	Alle forseelser				Forseelser begått av innenbysboende			
		1952	1953	1954	1955	1952	1953	1954	1955
Alle byer	66	28,0	28,6	26,3	25,2	17,6	18,3	16,6	15,7
Under 2 000	13	7,5	12,3	12,7	13,2	2,1	5,5	6,7	5,8
2 000 — 4 999 ..	22	16,1	17,8	19,6	16,0	6,9	6,6	6,7	5,2
5 000 — 9 999 ..	10	23,3	20,5	20,4	17,0	8,5	7,1	7,5	6,2
10 000 — 49 999 ..	17	29,7	27,7	28,3	26,9	13,4	13,6	12,9	11,5
50 000 og mer	4	29,8	31,5	27,2	26,6	21,7	23,1	20,2	19,7
Byer med lovlig brennevin somsetning	20	30,0	31,2	28,2	27,3	19,7	20,7	18,3	17,8
Under 2 000	..	..	..	..	..	..	..	..	..
2 000 — 4 999 ..	1	..	62,6	71,1	46,2	..	12,1	10,4	5,4
5 000 — 9 999 ..	5	23,4	21,1	25,2	21,7	8,1	6,5	7,4	6,5
10 000 — 49 999 ..	10	32,4	31,3	31,8	30,7	13,7	14,4	13,3	12,9
50 000 og mer	4	29,8	31,5	27,2	26,6	21,7	23,1	20,2	19,7
Byer uten lovlig brennevin somsetning	46	20,1	18,4	19,1	17,0	9,4	8,5	9,4	7,3
Under 2 000	13	7,5	12,3	12,7	13,2	2,1	5,5	6,7	5,8
2 000 — 4 999 ..	21	16,1	15,4	16,5	14,1	6,9	6,3	6,5	5,1
5 000 — 9 999 ..	5	23,2	19,5	14,6	12,1	9,1	7,9	7,7	5,9
10 000 — 49 999 ..	7	25,0	21,7	22,9	21,0	12,9	11,1	12,3	9,3
50 000 og mer	..	..	..	..	..	..	..	..	..

Tallet på drukkenskapsforseelser i alt pr. 1 000 innbyggere er vesentlig høyere i byer med brennevin somsetning enn i byer uten slik omsetning. Dette kan delvis skyldes at de byer som har brennevin utsalgs gjennomgående er større enn de byer som ikke har utsalg. Av tabell 18 framgår det imidlertid at tallet på forseelser pr. 1 000 innbyggere i alle størrelsesgrupper er større i byer med brennevin utsalgs enn i byer uten salg av brennevin. Tallene tyder således på at utsalg for brennevin i en by fører med seg flere drukkenskapsforseelser. Denne konklusjon gjelder i første rekke drukkenskapsforseelser i alt. Oppgavene over drukkenskapsforseelser begått av innenbysboende pr. 1 000 innbyggere gir ikke grunnlag for noen sikker slutning om hvorvidt brennevin utsalgs i en by fører til flere drukkenskapsforseelser blant de innenbysboende. Når forseelsetallene for byer med brennevin utsalgs er høyere enn tallene for byer uten slik omset-

ning, skyldes dette i første rekke at den første bygruppen gjennomgående er sammensatt av større byer enn den andre. Brennevinsutsalg i en by fører særlig til øking i tallet på drukkenskapsforseelser begått av tilreisende.

Månedlige oppgaver over drukkenskapsforseelsene i de enkelte byer og bygdene fylkesvis finner en i tabellene XXVII og XXVIII. Disse tallene kan imidlertid vise en nokså ujamn bevegelse på grunn av de ulike tall på fredager og lørdager i månedene. Drukenskapsforseelsene er som regel høyest på disse ukedagene. Dessuten er tallene påvirket av at de bevegelige helgedager kan falle i ulike måneder i de enkelte år. Vi har derfor valgt å nytte oppgaver for 2-måneders perioder til analysen av sesongvariasjonene, da tallet på fredager, lørdager og bevegelige helgedager i disse perioder så å si er konstant fra år til år. Oppgaver over drukkenskapsforseelser i 2-måneders perioder for årene 1953—1955 er stilt sammen i tabell 19.

Tabell 19. Drukenskapsforseelser i riket, byer og bygder i 2-måneders perioder.

	Riket			Byer			Bygder		
	1953	1954	1955	1953	1954	1955	1953	1954	1955
Januar — februar	4 725	4 157	4 260	4 146	3 620	3 699	579	537	561
Mars — april ..	5 812	5 574	5 249	5 208	5 010	4 608	604	564	641
Mai — juni ...	6 128	6 293	5 819	5 252	5 442	5 008	876	851	811
Juli — august .	6 791	6 478	6 166	6 046	5 524	5 280	745	954	886
September — oktober	6 165	5 344	5 602	5 465	4 565	4 823	700	779	779
November — desemb.	5 364	5 240	4 792	4 721	4 492	4 171	643	748	621
Gjennomsnitt	5 831	5 514	5 315	5 140	4 776	4 598	691	739	717

Tabell 20. Sesongindekser for drukkenskapsforseelser i riket, byer og bygder.

	Riket	Byer	Bygder
Januar — februar	82	82	83
Mars — april	101	102	94
Mai — juni	104	104	109
Juli — august	117	116	117
September — oktober	104	103	109
November — desember	92	93	88
Gjennomsnitt	100	100	100

Indeksene i tabell 20 er beregnet etter oppgaver for årene 1946—1955. Beregningene viser at drukkenskapsforseelsene har en klar sesongvariasjon. Forseelsestallene er normalt lavest i januar og februar, stiger så opp til et maksimum i juli og august. I månedene september, oktober, november og desember faller tallet på forseelser jamt ned mot minimumsmånedene januar og februar. I hovedtrekkene viser tallet på drukkenskapsforseelser i byer og i bygder samme variasjon gjennom året.

Sesongvariasjonen i forseelsestallene for 1955 var stort sett i samsvar med den bevegelsen indeksene gir uttrykk for. Både i byene og i bygdene ble det i 1955 relativt sett begått flere drukkenskapsforseelser i sommermånedene enn det har vært vanlig i de senere år.

Den offentlige alkoholistforsorg.

Noen særskilt forsorgsordning for alkoholister med egne offentlige organer til å ta seg av edrueighetsarbeid fikk en ikke her i landet før loven av 26. februar 1932 om edrueighetsnemnder og behandling av drikkfeldige ble satt i verk. Lovens bestemmelser om oppnevning av kommunale edrueighetsnemnder ble med visse modifikasjoner satt ut i livet fra 1. juli 1933. De øvrige bestemmelser ble først satt i verk fra 1. juli 1939.

Sosialdepartementet har den sentrale og øverste administrative ledelse av alkoholistforsorgen. Som medisinsk konsulent for departementet er det opprettet en stilling som overlege for alkoholistforsorgen. Overlegen har til oppgave å lede og kontrollere behandlingen av pasientene i kurstedene. Han avgjør også søknader om innlegging i kursted. Statens Edrueighetsråd er det tredje sentrale organ i alkoholistforsorgen. Rådet har til oppgave å fremme edrueighetsarbeidet i vårt land, og det er statens sakkyndige organ i edrueighetssspørsmål. Rådets praktiske arbeid har, ved siden av konsulentvirksomheten for Sosialdepartementet, for det meste bestått i rettledning og bistand til de lokale organer — edrueighetsnemndene.

I hver kommune skal det være en egen edrueighetsnemnd som har til oppgave å virke for bedre edrueighetsforhold og ta seg av drikkfeldige personer. Hvor særlige forhold taler for det, kan Sosialdepartementet samtykke i at forsorgsstyret varetar de oppgaver som skulle høre under nemnda.

Fra og med 1938 har edrueighetsnemndene gitt oppgaver til Statens Edrueighetsråd. Rådet bearbeider disse opplysningene og publiserer resultatene i en liten trykksak med titelen «Edrueighetsnemndene». Oppgavene i dette avsnittet er hentet fra disse meldingene.

Tabell 21. Edrueighetsnemndene i 1950—1955.

	Tallet på edrueighetsnemnder	Tallet på nemnder som har gitt melding om virksomheten	Fordelt på:		
			nemnder som har hatt alkoholmisbrukere til behandling	nemnder som har vært i virksomhet på annen måte	nemnder som ikke har vært i virksomhet
1950.....	744	665	452	93	120
1951.....	744	625	411	88	126
1952.....	744	666	480	66	120
1953.....	744	681	490	107	84
1954.....	744	695	508	124	63
1955.....	744	714	487	138	89

Siden 1949 har det vært edrueighetsnemnder i alle landets kommuner. I 1955 fungerte imidlertid forsorgsstyret i 4 kommuner som edrueighetsnemnd. I 1953 og 1954 var det henholdsvis 5 og 4 kommuner som hadde tillatelse til å la forsorgsstyret utføre de plikter loven pålegger edrueighetsnemndene.

Aktiviteten i nemndene har steget sterkt i etterkrigstiden. Av nemnder som har gitt årsmelding var det i 1946 vel halvparten som ikke hadde vært i virksomhet det året. I 1955 gikk om lag 12 prosent av svarene fra nemndene ut på at de ikke hadde vært i virksomhet det året. Tilsvarende tall for 1954 var 9 prosent. Vel 33 prosent av de nemndene Edrueighetsrådet fikk oppgaver fra hadde i 1946 alkoholmisbrukere til behandling, mens 68 prosent hadde alkoholmisbrukere til behandling i 1955.

Tabell 22. Tallet på alkoholmisbrukere meldt til edrueighetsnemndene i 1950—1955.

	Tallet på personer meldt til nemndene			Av disse meldt for første gang					
	Menn	Kvinner	I alt	I alt			25 år og yngre		
				Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner	I alt
1950..	19 362	955	20 317	6 271	207	6 478	1 153	34	1 187
1951..	16 310	888	17 198	5 034	160	5 194	961	21	982
1952..	15 796	544	16 340	4 899	156	5 055	973	34	1 007
1953..	17 302	650	17 952	4 651	185	4 836	979	39	1 018
1954..	17 307	938	18 245	4 738	183	4 921	976	27	1 003
1955..	14 254	517	14 771	4 389	223	4 612	871	24	895

I alt ble 14 771 personer meldt til edrueighetsnemndene i 1955. 96 prosent av de meldte var menn mot 4 prosent kvinner. Sammenliknet med foregående år viste tallet på personer som ble meldt til nemndene i 1955 en nedgang på 19 prosent. Relativt sett var nedgangen størst for tilmeldte kvinner, idet tallet på kvinner som ble meldt til edrueighetsnemndene var hele 45 prosent lavere i 1955 enn i 1954. Av de personer som ble meldt til nemndene i 1955 var 4 612 eller 31 prosent ikke meldt til en edrueighetsnemnd tidligere. I 1953 og 1954 var det relativt sett noen færre førstegangsannmeldte.

Tabell 23. Alkoholmisbrukere meldt til edrueighetsnemndene fordelt etter hvem anmodningene om inngrep kom fra 1950—1955.

	Tallet på personer meldt til nemndene	Anmodning om inngrep kom fra:						
		den drikkefeldige selv	den drikkefeldiges familie	politiet	forsorgsvesenet	leger og prester	andre nemnder	inngrep etter nemndenes eget tiltak
1950.....	20 317	251	1 958	17 271	123	139	186	389
1951.....	17 198	221	1 405	14 904	45	121	180	322
1952.....	16 340	306	1 362	13 999	43	146	179	305
1953.....	17 952	418	1 345	15 570	46	123	173	277
1954.....	18 245	505	1 155	15 981	54	178	124	248
1955.....	14 771	418	1 223	12 682	32	105	98	213

I tabell 23 finnes en oversikt over hvem det er som har bedt edrue-
lighetsnemndene å gripe inn overfor alkoholmisbrukere. Tilsvarende oppgaver spesi-
fisert for menn og kvinner finner en i tabell XXIX.

Den alt overveiende del av anmodningene til edrue-
lighetsnemndene om inn-
grep overfor en alkoholmisbruker kommer fra politiet. Politiet har i henhold
til lov plikt til å gi melding til nemndene om alle personer som blir ilagt straff
for beruselse. Denne meldeplikt omfatter likevel ikke personer som politiet fin-
ner at det er åpenbart hensiktsløst kommer under behandling av nemndene.
I 1955 kom 86 prosent av anmodningene fra politiet. Nest etter politiet kom
flest anmodninger fra den drikkfeldiges familie (8,3 prosent) og den drikkfel-
dige selv (2,8 prosent). Anmodning om inngrep fra de drikkfeldige selv er blitt
mer alminnelig fra år til år i etterkrigstiden. Mens 0,4 prosent av anmodningene
i 1946 kom fra de drikkfeldige selv, var forholdstallene i 1952, 1953 og 1954
henholdsvis 1,9, 2,3 og 2,8 prosent. På den annen side viser tallet på anmod-
ninger fra den drikkfeldiges familie en markert nedgang i årene fram til 1954.
Fra 1954 til 1955 steg imidlertid tallet på anmodninger om inngrep fra den
drikkfeldiges familie fra 1 155 til 1 223. Fra de andre grupper av personer eller
institusjoner kom det færre anmodninger om inngrep i 1955 enn i 1954. Fra
politiet kom det således anmodninger om inngrep overfor 3 299 eller ca. 21 pro-
sent færre personer. Denne nedgang i tallet på personer som ble meldt til edrue-
lighetsnemndene er det naturlig å se i sammenheng med nedgangen i tallet på
drukkenskapsforseelser fra 1954 til 1955.

Ved en nærmere undersøkelse av de innkomne anmodninger om inngrep
mot alkoholmisbrukere har edrue-
lighetsnemndene i de senere år funnet at om
lag halvparten av tilfellene egner seg for nemndbehandling. I 1955 grep nemn-
dene inn overfor 8 469 personer. De sakene som blir henlagt av nemndene gjel-
der personer som det, etter nemndenes vurdering og gjeldende bestemmelser,
ikke er tilstrekkelig grunnlag for inngrep mot, saker der en mangler tilstrekke-
lige opplysninger og tilfelle som ikke anses egnet til behandling av nemndene.

Tabell 24. Tallet på personer behandlet av edrue-
lighetsnemndene
fordelt etter behandlingsmåten.¹

	Tallet på be- handlede i alt	Gitt advarsel	Satt under tilsyn	Gitt aversan- behand- ling	Meldt inn i avholds- lag eller -løsje	Skaffet arbeid	Fratatt rådighet over lønn		Besluttet innlagt i kursted	
							Frivillig	Tvang	Frivillig	Tvang
1950..	8 808	6 692	516	606	257	163	33	7	507	27
1951..	8 226	6 229	476	557	239	171	20	12	495	27
1952..	8 637	6 248	709	825	203	195	27	9	401	20
1953..	9 372	7 390	636	447	142	167	30	6	525	29
1954..	8 674	6 246	804	453	170	184	23	6	763	25
1955..	8 469	6 095	760	517	129	183	47	4	714	20

De behandlede er ført opp under den viktigste av de forholdsregler som er truffet overfor dem.

Tallet på personer behandlet av edruehetsnemndene i 1950—1955 og opplysninger om den viktigste behandling disse har fått er stilt sammen i tabell 24. Tilsvarende oppgaver spesifisert for menn og kvinner finner en i tabell XXX.

Edruehetsnemndene behandlet 8 469 personer i 1955 mot 8 674 i 1954. I den alt overveiende del av tilfellene består nemndbehandlingen i å innkalle alkoholmisbrukere til drøfting av og advaring mot de problemer et fortsatt alkoholmisbruk kan medføre. I 1955 ble advarsel nyttet som den viktigste forholdsregel overfor 72 prosent av de behandlede. En noe strengere foranstaltning ble truffet overfor 9 prosent av de behandlede, de ble nemlig besluttet satt under tilsyn, mens 6 prosent fikk aversanbehandling. Den strengeste form for inngrep mot alkoholmisbrukere som loven, under bestemte forutsetninger, gir nemndene adgang til å bruke er tvangsinnlegging i kursted. I 1954 fant nemndene å måtte gå til et så avgjørende inngrep overfor 20 drikkfeldige. Nemndene besluttet dessuten, etter å ha innhentet de drikkfeldiges samtykke, å sende 714 personer til kursted. I alt ble således 734 personer besluttet innlagt i kursted for drikkfeldige i 1955. Tilsvarende tall for 1954 var 788.

Staten driver 3 kursteder for drikkfeldige, nemlig Bjørnebekk, Hovelsåsen og Ørje. Dessuten har en disse godkjente, private kurstedene: Blåkorshjemmet, Framnes, Veslelien, Løken, Dybvad, Lolandsheimen, Kamerat-Heimen og Hasselbakken. I tabell 25 kan en finne noen opplysninger om belegget ved kurstedene.

Tabell 25. Pasienter i offentlige og godkjente, private kursteder for alkoholikere.

	Tallet på kursteder	Effektive plasser	Innlagte pasienter	Av disse:		Innlagte pasienter som trygdekassene betaler for	Tallet på pasienter pr. 31/12
				innlagt av nemndene	innlagt privat		
1950 ...	9	297	617	490	54	222	259
1951 ...	9	288	671	586	48	198	266
1952 ...	9	280	634	551	16	230	272
1953 ...	11	321	692	569	23	213	296
1954 ...	11	348	786	651	24	259	319
1955 ...	11	329	777	609	14	279	312

Som en følge av aktiviseringen av edruehetsnemndene er nemndenes utgifter steget sterkt i de senere år. Mens utgiftene i budsjettåret 1948—49 beløp seg til kr. 699 200 var det for 1955—56 bevilget kr. 2 212 500 (se tabell 26). Fra budsjettåret 1953—54 til 1954—55 gikk imidlertid nemndenes utgifter ned med kr. 6 210 eller 0,3 prosent. Regnskapene viser nedgang i dette tidsrom for alle poster bortsett fra «Administrasjon» og «Andre utgifter». I kroner var nedgangen størst for «Hjelp til familien». Relativt sett viser imidlertid utgiftsposten «Hjelp til utskrevne pasienter» den største nedgang (ca. 28 prosent). Administrasjonsutgiftene og «Andre utgifter» steg med henholdsvis 3 og 38 prosent fra 1953—54 til 1954—55.

Tabell 26. Edruelighetsnemndenes utgifter i budsjettårene 1950—51 til 1955—56.

	Regnskap					Bevilget
	1950—51	1951—52	1952—53	1953—54	1954—55	1955—56
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Kuropsphold	376 020	628 905	650 650	874 900	839 640	969 870
Hjelp til familien	300 030	237 108	228 400	252 260	196 520	348 100
Hjelp til utskrevne pasienter	47 190	16 691	35 450	57 700	41 720	61 260
Administrasjon	239 890	204 151	331 650	381 800	393 230	405 630
Andre utgifter	108 235	280 912	200 450	236 640	325 980	427 640
I alt	1 071 365	1 367 767	1 446 600	1 803 300	1 797 090	2 212 500
Refusjon fra staten for utlegg til kuropsphold, administrasjon og opplysningsvirks. ...	424 963	589 146	552 347	669 539	777 526	817 300
Kommunenes netto- utgifter	646 402	778 621	894 253	1 133 761	1 019 564	1 395 200

Edruelighetsnemndenes største utgiftspost er «Kuropsphold». I budsjettåret 1954—55 gikk 47 prosent av nemndenes samlede utgifter til dette formål. 22 prosent av utgiftene gikk til administrasjon, mens det i økonomisk hjelp til drikkfeldiges familie ble utbetalt et beløp som utgjorde 11 prosent av nemndenes samlede utgifter. I 1954—55 ble 43 prosent av utgiftene dekket av staten, kommunene betalte de resterende 57 prosent.

English summary.

«Alcohol Statistics» are statistics relating to production, stocks, export, import and use of ethyl alcohol. They give information concerning the licenses for sale of alcoholic beverages, the prices of and duties on spirituous liquors, wines and beer, the consumers' expenditure on and the State's revenues from alcohol. They also give figures on infractions of the Intoxicants Act, recorded cases of drunkenness and the activity of the temperance boards. These returns come from the Ministry of Finance, A/S Vinmonopolet, the police authorities, the State Temperance Council and the Norwegian Brewers' Association. No official statistics are available concerning the amount of alcohol made, sold and consumed in connection with the home production of wine and beer, illegal distillation and smuggling; but private estimates indicate that alcohol supplied from these sources amounts to at least 20 % of the legal supply. The Alcohol Statistics only provide a survey of the amount of alcohol produced and sold on a legal and commercial basis.

On the whole, prices for spirituous liquors, wines and beer were in 1955 the same as in 1954. Some adjustments were made in 1955 in respect of certain brands of spirituous liquor and wine, but the changes were not so extensive that they had any appreciable effect on the general price level of these commodities.

The number of shops for sale of spirituous liquor and wine was in 1955 unchanged since the previous year. From 1954 to 1955 the number of shops selling all kinds of beer and all kinds except export beer rose by 14 and 84 respectively. In the same period the number of establishments licensed for serving spirituous liquor increased by 4, while the number of those licensed for serving wine increased by 5. The number of establishments serving all kinds of beer and all kinds except export beer went down with 7 and 8 respectively.

The production of spirit, wine and beer in 1955 amounted to 20,3 mill. liters in all, reckoned in terms of pure ethyl alcohol. This figure represents a maximum for the production in one year in this country. 79 % of the production consisted of sulphite spirit. The potato spirit and beer produced amounted, in terms of pure alcohol, to respectively 3 and 17 % of the whole alcohol production.

Reckoned in terms of pure alcohol, approximately 3,4 mill. liters spirit and 1,3 mill. liters spirituous liquor, wine and beer were imported in 1955. In the same year approximately 148 000 liters pure alcohol were exported as spirit and 36 000 liters as spirituous liquor, wine and beer.

Spirit has, in course of time, acquired an ever increasing importance in manufacturing; and industrial firms have in recent years been the largest consumers of ethyl alcohol in Norway. In 1955 17,0 mill. liters spirit and spirituous liquor, reckoned in terms of pure alcohol, were used for technical purposes. In the same year 0,5 mill. liters pure alcohol were used for medical purposes.

In 1955 approximately 7.9 mill. liters pure alcohol were used for private consumption, as compared with approximately 7.3 mill. liters in 1954. This means that the consumption of alcoholic beverages, reckoned in terms of pure alcohol, rose by 8,4 % between 1954 and 1955. The consumption per head in 1954 and 1955 was 2.14 and 2.30 liters pure alcohol respectively. The rise in total consumption of alcoholic beverages comes mainly from an increase in the consumption of beer which rose by 9 % reckoned in liters alcohol. From 1954 to 1955 the consumption of spirituous liquor in terms of liters salestrength and in liters pure alcohol, increased by 0,9 and 4,6 % respectively. In the same period the consumption of wine rose by 0,2 %. In terms of pure alcohol the consumption of wine fell with 0,4 % from 1954 to 1955.

Consumers' expenditure on spirituous liquor, wine and beer, which showed a tendency to fall between 1952 and 1953, rose in 1955 to a new peak. The private alcohol bill for the whole year including payment for services rendered by restaurants and waiters, amounted to 712 mill. kr. This is some 41 mill. kroner more than in 1954. The consumption of beer claimed 30 mill. kroner of this increase. The expenditures on spirituous liquor rose by 12 mill. kroner whereas expenditures on wine went down by 1 mill. kroner. The State's revenues from the sale of spirituous liquor, wine and beer rose from 470 mill. kroner in 1954 to 490 mill. kroner in 1955. The bulk of this increase (14 mill. kroner) was due to the rise in sale of beer. Approximately 79 % of consumers' expenditure on spirituous liquor and wine went into the State Treasury in 1955. The corresponding figure for beer was 47 %.

In 1955 the number of fines and convictions for infraction of the Intoxicants Act was 2 125, as compared with 2 672 in 1954. This fall, which amounts to 20 %, is remarkable, especially as the figures for the preceding years showed a steady increase. In the towns the decrease amounted to 25 %, in the rural districts to 15 %. Fines and convictions went down for nearly all cases of infraction. For illegal distillation there was a decrease from 775 to 629 cases, and cases of smuggling went down from 564 to 471. The most marked decline in the number of infractions relates to illegal use of denatured spirit. The number of fines and sentences for this offence showed a fall between 1954 and 1955 of some 35 %.

In 1955 31 888 misdemeanours for drunkenness have been reported in the Kingdom. Of these, 27 589, or about 86 %, occurred in the towns. In the period 1946—51 the number of cases of intoxication showed a decline, from year to year, except in 1948. In 1952 and 1953 the number was rising. The returns for 1954 again showed a fall in the number of cases, and the figure for 1955 represents a further decline of 4 %. In 1955 the number of cases per 1 000 inhabitants was, in the towns 25,2, and in the rural districts 1,9. The corresponding figures for 1953 were 26,3 and 1,9 respectively.

Pursuant to the Act of 26th February 1932 a Temperance Board shall be established in each municipality, whose office it is to promote better temperance conditions and to take charge of habitual drunkards. Since 1949 there have been temperance boards in all the municipalities, and the activity of these boards has increased greatly in the postwar years. More than half the boards were inactive in 1946. In 1954 approximately 88 % of the answers from the boards were to the effect that they had been in activity in that year. Of the boards which sent in returns, a good 33 % had had alcoholics for handling in 1946, while 68 % of the boards had had alcoholics for handling in 1955. In 1955 a total of 14 771 persons were reported to the boards. Of these, 96 % were men and 4 % women. The figure 14 771 represents a decline of 19 % from the 1954 figure, and is the lowest figure for all postwar years. As, however, this change mainly reflects a decline in the routine reports from the police in connection with convictions for drunkenness, it does not permit the conclusion that also the number of habitual drunkards has went down. 86 % of the requests for intervention in respect of alcoholics came in 1955 from the police. After these, most of the requests came from the families of the alcoholics (8,3 %) or the alcoholics themselves (2,8 %). Of the persons reported, 8 469 were taken under handling by the boards in 1955, as compared with 8 674 in 1954. In the great majority of cases the handling takes the form of asking the alcoholic to attend, when the dangers involved in continued abuse of alcohol are pointed out to him. In 1955 such admonition was given in respect of about 72 % of the cases. 9 % of the persons handled were placed under supervision, and 6 % received aversan treatment. The most stringent intervention which the Act allows the boards to take is, under certain circumstances, to have the alcoholics placed in special institutes. In 1955 the boards found it necessary to take such decisive step in 20 cases. Further, they resolved, with the consent of the alcoholics themselves, to send 714 such persons to an institute for treatment. Thus altogether 734 persons were placed by the boards in institutes for alcoholics in 1955. The corresponding figure for 1954 was 788.

Tabell I. Tallet på byer med bevillinger¹ til handel med ulike slag rusdrikk i 1954 og 1955.

	1954		1955	
	Tallet på byer	Hjemmehørende folke- meng. pr. ¹ / ₁	Tallet på byer	Hjemmehørende folke- meng. pr. ¹ / ₁
Byer med brennevinshandel	20	868 688	20	873 706
Både salg og skjenking	12	773 806	14	801 600
Bare salg	8	94 882	6	72 106
Byer med vinhandel	45	1 000 473	47	1 028 778
Både salg og skjenking	26	906 382	26	911 480
Bare salg	—	—	—	—
Bare skjenking	19	94 091	21	117 298
Byer med handel med eksportøl ²	45	1 002 319	46	1 023 744
Både salg og skjenking	32	940 684	32	945 038
Bare salg	4	9 849	5	11 552
Bare skjenking	9	51 786	9	67 154
Byer med handel med pilsener- og baierøl ²	52	1 021 714	55	1 051 152
Både salg og skjenking	45	985 353	45	992 942
Bare salg	2	1 302	4	5 305
Bare skjenking	5	35 059	6	52 905
Byer uten rusdrikkhandel ³	14	65 695	11	43 907
Alle byer	66	1 087 409	66	1 095 059

¹ Sesong- og departementsbevillinger er ikke medregnet. ² Inklusive byer med salg fra bryggeri. ³ Byer med handel med bare alkoholsvakt øl er gruppert som byer uten rusdrikkhandel.

Tabell II. Tallet på herreder med bevillinger¹ til handel med ulike slag rusdrikk i 1954 og 1955.

	1954		1955	
	Tallet på herreder	Hjemmehørende folke- meng. pr. ¹ / ₁	Tallet på herreder	Hjemmehørende folke- meng. pr. ¹ / ₁
Herreder med vinhandel	98	553 095	94	556 295
Både salg og skjenking	1	5 496	1	5 469
Bare salg	—	—	—	—
Bare skjenking	97	547 599	93	550 826
Herreder med handel med eksportøl	99	486 940	97	498 967
Både salg og skjenking	11	117 906	13	130 815
Bare salg	11	57 660	12	54 960
Bare skjenking	77	311 374	72	313 192
Herreder med handel med pilsener- og baierøl	219	1 070 487	219	1 080 584
Både salg og skjenking	78	564 902	82	570 166
Bare salg	39	173 866	46	196 365
Bare skjenking	102	331 719	91	314 053
Herreder uten rusdrikkhandel ²	461	1 217 974	461	1 232 518
Alle herreder	680	2 288 461	680	2 313 102

¹ Sesong- og departementsbevillinger er ikke medregnet. ² Herreder med handel med bare alkoholsvakt øl er tatt med her.

Tabell III. Tallet på salgs- og skjenkesteder for brennevin, vin og øl¹ i byene i 1955.

	Salgssteder					Skjenkesteder					
	Brenne- vin og vin	Bare vin	Alt slags øl	Øl unntatt eksport- øl	I alt	Brenne- vin, vin og alt slags øl	Vin og alt slags øl	Vin og øl unntatt eks- portøl	Alt slags øl	Øl unntatt eksport- øl	I alt
Halden	—	—	2	—	2	—	10	—	—	—	10
Sarpsborg	—	—	35	—	35	—	5	—	—	1	6
Fredrikstad	3	—	32	—	35	—	10	—	1	—	11
Moss	1	—	37	1	39	1	5	—	—	6	12
Son	—	—	4	—	4	—	1	—	1	—	2
Hvitsten	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—
Drøbak	—	1	—	11	12	—	—	2	—	—	2
Oslo	14	—	1 400	1	1 415	45	133	—	64	5	247
Hamar	1	—	32	—	33	7	3	—	3	3	16
Kongsvinger	—	1	11	—	12	—	5	—	—	1	6
Lillehammer	1	—	1	17	19	1	9	—	—	1	11
Gjøvik	1	—	—	8	9	1	3	—	—	2	6
Hønefoss	—	1	3	—	1	—	—	4	—	1	5
Drammen	2	—	89	—	91	2	11	—	19	4	36
Holmsbu	—	—	—	3	3	—	—	2	—	—	2
Kongsberg	2	—	5	—	7	1	—	4	—	3	8
Svelvik	—	—	—	5	5	—	—	—	—	—	—
Holmestrand	—	1	11	—	12	—	2	—	1	—	3
Horten	1	—	30	—	31	1	6	—	4	—	11
Åsgårdstrand	—	—	3	—	3	—	2	—	—	—	2
Tønsberg	1	—	48	—	49	8	1	—	8	1	18
Sandefjord	1	—	1	—	2	—	8	—	—	7	15
Larvik	1	—	1	—	2	—	5	—	2	2	9
Stavern	—	—	—	4	4	—	3	—	—	1	4
Kragerø	—	—	—	3	3	—	—	2	—	4	6
Langesund	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—
Brevik	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	1
Porsgrunn	—	—	4	—	4	—	1	—	1	1	3
Skien	—	1	4	—	5	—	5	—	6	1	12
Notodden	—	—	—	7	7	—	—	—	—	4	4
Risør	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	1
Tvedestrand	—	—	2	—	2	—	—	1	—	—	1
Arendal	—	1	25	—	26	—	6	—	—	1	7
Grimstad	—	—	—	2	2	—	—	—	—	1	1
Lillesand	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Kristiansand S.	1	—	34	18	53	—	9	—	9	—	18
Mandal	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2
Stavanger	2	—	49	—	51	2	2	—	—	4	8
Bergen	6	—	256	—	262	10	217	1	11	1	40
Ålesund	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Molde	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	2
Kristiansund N.	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Trondheim	4	—	105	—	109	7	18	—	6	—	31
Levanger	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	1
Steinkjer	—	—	—	3	3	—	—	1	—	1	2
Namsos	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Brønnøysund	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—
Mosjøen	—	—	1	—	1	—	1	—	—	1	2
Mo	—	—	—	1	1	—	1	—	—	2	3
Bodø	1	—	3	—	1	—	2	3	—	—	5
Narvik	1	—	—	—	1	1	2	—	—	3	6
Svolvær	—	—	1	—	1	—	2	—	—	—	2
Harstad	1	—	2	—	3	—	6	—	2	—	8
Tromsø	1	—	1	—	2	1	—	—	2	2	5
Hammerfest	—	—	—	1	1	—	1	—	—	2	3
Byer i alt	46	6	2 231	87	2 370	88	301	21	142	68	620

¹ Salgs- og skjenkesteder for bare alkoholsvakt øl er ikke tatt med. ² Herav 1 skjenkested med bare vin. ³ Bare bryggeri-salg av øl.

Tabell IV. Tallet på salgs- og skjenkesteder for vin og øl¹ i de enkelte herreder i 1955.

	Salgssteder			Skjenkesteder				
	Alt slags øl	Øl unntatt eksportøl	I alt	Vin og alt slags øl	Vin og øl unntatt eksportøl	Alt slags øl	Øl unntatt eksportøl	I alt
Ostfold	—	111	111	3	4	—	4	11
Mysen	—	8	8	—	—	—	1	1
Askim	—	19	19	—	4	—	—	4
Trøgstad	—	16	16	—	—	—	—	—
Rodenes	—	4	4	—	—	—	—	—
Rakkestad	—	14	14	—	—	—	2	2
Onsøy	—	25	25	1	—	—	—	1
Rygge	—	11	11	2	—	—	1	3
Våler	—	6	6	—	—	—	—	—
Hobøl	—	8	8	—	—	—	—	—
Akershus	170	395	565	16	8	5	34	63
Vestby(landdistr.)	—	11	11	—	1	—	3	4
Kråkstad	—	6	6	—	—	—	—	—
Ski	—	14	14	—	2	—	5	7
As	—	9	9	—	3	—	—	3
Frogn	—	12	12	—	—	—	—	—
Nesodden	—	26	26	—	2	—	—	2
Oppegård	14	—	14	2	—	—	4	6
Bærum	91	—	91	7	—	4	—	11
Asker	42	—	42	6	—	1	5	12
Søndre Høland ..	—	6	6	—	—	—	—	—
Nordre Høland ..	—	11	11	—	—	—	—	—
Setskog	—	4	4	—	—	—	—	—
Aurskog	—	11	11	—	—	—	—	—
Blaker	—	9	9	—	—	—	—	—
Sorum	—	12	12	—	—	—	—	—
Fet	—	12	12	—	—	—	—	—
Rælingen	—	14	14	—	—	—	—	—
Enebakk	—	17	17	—	—	—	—	—
Lørenskog	—	27	27	—	—	—	—	—
Skedsmo	—	30	30	—	—	—	1	1
Lillestrøm	—	27	27	—	—	—	5	5
Nittedal	23	—	23	—	—	—	—	—
Gjerdrum	—	6	6	—	—	—	—	—
Ullensaker	—	30	30	—	—	—	—	—
Nes	—	39	39	—	—	—	—	—
Eidsvoll	—	33	33	—	—	—	9	9
Nannestad	—	16	16	1	—	—	1	2
Hurdal	—	9	9	—	—	—	1	1
Feiring	—	4	4	—	—	—	—	—
Hedmark	66	225	291	24	9	35	49	117
Nes	—	14	14	—	—	—	—	—
Ringsaker	—	32	32	14	—	23	—	37
Furnes	—	8	8	2	—	—	3	5
Vang	14	—	14	2	—	3	—	5
Løten	—	5	5	—	—	—	5	5
Romedal	—	—	—	—	—	—	5	5
Stange	—	21	21	—	5	—	—	5
Nord-Odal	—	24	24	—	—	—	—	—
Sør-Odal	—	30	30	—	—	—	2	2
Eidskog	—	27	27	—	—	—	3	3
Vinger	—	13	13	—	—	—	1	1
Brandval	—	18	18	—	—	—	—	—

¹ Se note side 43.

Tabell IV (forts.). Tallet på salgs- og skjenkesteder for vin og øl¹ i de enkelte herreder i 1955.

	Salgssteder			Skjenkesteder				
	Alt slags øl	Øl unntatt eksportøl	I alt	Vin og alt slags øl	Vin og øl unntatt eksportøl	Alt slags øl	Øl unntatt eksportøl	I alt
Hedmark (forts.)								
Grue	—	21	21	—	—	—	2	2
Hof	—	1	1	—	—	—	1	1
Åsnes	17	—	17	—	—	1	—	1
Våler	—	2	2	—	—	—	—	—
Elverum	35	—	35	5	—	3	—	8
Åmot	—	1	1	—	2	—	3	5
Stor-Elvdal	—	7	7	—	—	—	17	17
Sollia	—	—	—	—	—	2	—	2
Ytre Rendal	—	—	—	—	—	2	—	2
Øvre Rendal	—	1	1	—	—	—	—	—
Engerdal	—	—	—	—	—	1	—	1
Os	—	—	—	—	—	—	2	2
Tolga	—	—	—	—	—	—	1	1
Tynset	—	—	—	—	2	—	3	5
Alvdal	—	—	—	1	—	—	—	1
Folldal	—	—	—	—	—	—	1	1
Oppland	—	131	131	107	34	39	60	240
Dovre	—	—	—	5	—	4	—	9
Lesja	—	—	—	1	—	—	1	2
Skjåk	—	—	—	4	—	1	—	5
Lom	—	—	—	14	—	6	—	20
Vågå	—	—	—	3	—	2	—	5
Sel	—	—	—	17	—	1	1	19
Nord-Fron	—	—	—	5	—	9	1	15
Sør-Fron	—	—	—	7	—	—	3	10
Ringebu	—	—	—	—	9	—	9	18
Øyer	—	—	—	8	—	3	—	11
Østre Gausdal ..	—	—	—	5	—	1	—	6
Vestre Gausdal ..	—	—	—	2	—	2	—	4
Fåberg	—	5	5	14	—	2	—	16
Snertingdal	—	—	—	—	—	1	—	1
Østre Toten	—	—	—	—	—	—	2	2
Eina	—	1	1	—	—	—	—	—
Jevnaker	—	12	12	—	2	—	2	4
Lunner	—	24	24	—	—	—	4	4
Gran	—	17	17	—	1	—	6	7
Brandbu	—	24	24	—	3	—	2	5
Søndre Land	—	14	14	4	—	—	—	4
Fluberg	—	—	—	4	—	—	—	4
Nordre Land	—	6	6	—	3	—	1	4
Torpa	—	1	1	—	—	—	—	—
Sør-Aurdal	—	1	1	—	1	—	10	11
Etnedal	—	2	2	—	—	—	2	2
Nord-Aurdal	—	14	14	5	—	—	6	11
Vestre Slidre	—	—	—	5	—	5	—	10
Øystre Slidre	—	—	—	—	5	—	4	9
Vang	—	10	10	4	10	2	5	21
Biri	—	—	—	—	—	—	1	1
Buskerud	—	324	324	31	22	12	131	196
Tyrstrand	—	6	6	—	—	—	—	—
Hole	—	10	10	—	9	—	5	14
Norderhov	—	39	39	7	—	11	—	18
Ådal	—	10	10	—	—	—	4	4

¹ Se note side 43.

Tabell IV (forts.). Tallet på salgs- og skjenkesteder for vin og øl¹ i de enkelte herreder i 1955.

	Salgssteder			Skjenkesteder				
	Alt slags øl	Øl unntatt eksportøl	I alt	Vin og alt slags øl	Vin og øl unntatt eksportøl	Alt slags øl	Øl unntatt eksportøl	I alt
Buskerud (forts.)								
Flå	—	3	3	1	—	—	5	6
Nes	—	—	—	—	4	—	17	21
Gol	—	10	10	—	5	—	12	17
Hemsedal	—	—	—	—	—	—	9	9
Ål	—	—	—	2	—	1	2	5
Hol	—	17	17	17	—	—	8	25
Sigdal	—	18	18	—	—	—	5	5
Krødsherad	—	10	10	3	—	—	6	9
Modum	—	36	36	—	1	—	12	13
Øvre Eiker	—	30	30	—	—	—	11	11
Nedre Eiker	—	25	25	—	—	—	1	1
Lier	—	34	34	—	1	—	6	7
Røyken	—	24	24	—	—	—	2	2
Hurum(landdistr.)	—	27	27	—	1	—	9	10
Ytre Sandsvær	—	10	10	—	1	—	2	3
Øvre Sandsvær	—	7	7	—	—	—	4	4
Flesberg	—	8	8	—	—	—	3	3
Rollag	—	—	—	—	—	—	2	2
Nore	—	—	—	—	—	—	6	6
Uvdal	—	—	—	1	—	—	—	1
Vestfold	54	183	237	2	9	1	11	23
Strømm	4	—	4	—	—	1	—	1
Skoger	—	29	29	—	—	—	2	2
Sande	—	13	13	—	—	—	1	1
Hof	—	10	10	—	—	—	—	—
Våle	—	11	11	—	—	—	1	1
Borre	—	15	15	—	—	—	2	2
Ramnes	—	7	7	—	—	—	—	—
Andebu	—	16	16	—	—	—	—	—
Stokke	—	16	16	—	—	—	—	—
Sem	—	41	41	—	3	—	4	7
Nøtterøy	50	—	50	2	—	—	—	2
Tjøme	—	21	21	—	6	—	—	6
Lardal	—	4	4	—	—	—	1	1
Telemark	—	15	15	4	3	5	21	33
Sauherad	—	—	—	1	—	—	1	2
Gransherad	—	—	—	—	—	—	1	1
Tinn	—	15	15	—	3	—	8	11
Hjartdal	—	—	—	—	—	—	5	5
Kviteseid	—	—	—	—	—	—	2	2
Vinje	—	—	—	2	—	5	—	7
Rauland	—	—	—	1	—	—	4	5
Aust-Agder	4	21	25	2	—	1	2	5
Holt	—	—	—	—	—	—	1	1
Dypvåg	—	11	11	1	—	1	—	2
Fløsta	—	5	5	—	—	—	—	—
Tromøy	—	5	5	1	—	—	—	1
Hisøy	4	—	4	—	—	—	—	—
Høvåg	—	—	—	—	—	—	1	1
Vest-Agder	—	—	—	—	—	3	—	3
Vennesla	—	—	—	—	—	3	—	3

¹ Se note side 43.

Tabell IV (forts.). Tallet på salgs- og skjenkesteder for vin og øl¹ i de enkelte herreder i 1955.

	Salgssteder			Skjenkesteder				
	Alt slags øl	Øl unntatt eksportøl	I alt	Vin og alt slags øl	Vin og øl unntatt eksportøl	Alt slags øl	Øl unntatt eksportøl	I alt
Rogaland	—	—	—	4	—	1	—	5
Sola	—	—	—	3	—	—	—	3
Sauda	—	—	—	1	—	1	—	2
Hordaland	13	30	43	14	—	2	1	17
Odda	—	—	—	4	—	—	—	4
Kinsarvik	—	—	—	1	—	—	—	1
Ulvik	—	—	—	3	—	2	—	5
Voss	—	—	—	4	—	—	—	4
Vossestrand	—	—	—	1	—	—	—	1
Samnanger	—	—	—	—	—	—	1	1
Os	—	—	—	1	—	—	—	1
Laksevåg	13	—	13	—	—	—	—	—
Fana	—	30	30	—	—	—	—	—
Sogn og Fjordane..	—	1	1	2	—	—	5	7
Kyrkjebo	—	1	1	1	—	—	—	1
Aurland	—	—	—	—	—	—	2	2
Borgund	—	—	—	1	—	—	1	2
Årdal	—	—	—	—	—	—	1	1
Jostedal	—	—	—	—	—	—	1	1
Møre og Romsdal..	—	—	—	1	—	1	2	4
Hjørundfjord ...	—	—	—	1	—	—	—	1
Grytten	—	—	—	—	—	—	2	2
Eresfjord og	—	—	—	—	—	—	—	—
Vistdal	—	—	—	—	—	1	—	1
Sør-Trøndelag	1	47	48	4	—	1	6	11
Lensvik	—	3	3	—	—	—	—	—
Oppdal	—	—	—	1	—	—	—	1
Orkanger	1	—	1	—	—	—	—	—
Røros	—	—	—	1	—	—	2	3
Glåmos	—	—	—	—	—	—	1	1
Strinda	—	42	42	1	—	—	1	2
Tiller	—	2	2	1	—	—	—	1
Tydal	—	—	—	—	—	1	—	1
Selbu	—	—	—	—	—	—	2	2
Nord-Trøndelag ...	—	—	—	1	—	—	4	5
Inderøy	—	—	—	1	—	—	—	1
Snåsa	—	—	—	—	—	—	2	2
Grong	—	—	—	—	—	—	1	1
Verdal	—	—	—	—	—	—	1	1
Nordland	12	1	13	7	2	4	7	20
Bindal	—	—	—	—	—	1	—	1
Sandnessjøen ...	—	—	—	2	—	—	1	3
Hattfjellidal	—	—	—	—	1	—	1	2
Nesna	1	—	1	—	—	—	—	—
Saltdal	—	—	—	—	—	—	1	1
Fauske	1	—	1	—	—	—	1	1
Bodin	—	—	—	—	1	—	—	1
Hamarøy	—	—	—	—	—	—	2	2
Tysfjord	2	—	2	—	—	—	—	—

¹ Se note side 43.

Tabell IV (forts.). Tallet på salgs- og skjenkesteder for vin og øl¹ i de enkelte herreder i 1955.

	Salgssteder			Skjenkesteder				
	Alt slags øl	Øl unntatt eksportøl	I alt	Vin og alt slags øl	Vin og øl unntatt eksportøl	Alt slags øl	Øl unntatt eksportøl	I alt
Nordland (forts.)								
Lødingen.....	1	—	1	—	—	1	—	1
Evenes	2	—	2	—	—	—	—	—
Ankenes	—	—	—	—	—	1	—	1
Moskenes	2	—	2	—	—	—	—	—
Flakstad	1	—	1	—	—	1	—	1
Buksnes	—	1	1	—	—	—	—	—
Hol	—	—	—	1	—	—	—	1
Vågan ²	1	—	1	1	—	—	—	1
Hadsel	—	—	—	2	—	—	—	2
Sortland	1	—	1	1	—	—	1	2
Troms	1	—	1	2	—	9	5	16
Kvæfjord	1	—	1	—	—	—	2	2
Trondenes	—	—	—	—	—	—	1	1
Gratangen.....	—	—	—	1	—	—	—	1
Lavangen	—	—	—	—	—	1	—	1
Øverbygd	—	—	—	—	—	1	—	1
Målselv	—	—	—	—	—	1	2	3
Storfjord	—	—	—	1	—	1	—	2
Nordreisa	—	—	—	—	—	1	—	1
Kvænangen	—	—	—	—	—	1	—	1
Lyngen	—	—	—	—	—	2	—	2
Kåfjord	—	—	—	—	—	1	—	1
Finmark	12	1	13	2	2	6	3	13
Kautokeino	—	1	1	—	—	—	1	1
Alta	—	—	—	—	1	—	—	1
Kvalsund	—	—	—	—	1	—	—	1
Nordkapp	—	—	—	1	—	—	—	1
Kistrand	—	—	—	—	—	—	1	1
Karasjok.....	—	—	—	—	—	—	1	1
Lebesby	1	—	1	—	—	—	—	—
Sør-Varanger	10	—	10	1	—	6	—	7
Hasvik	1	—	1	—	—	—	—	—
Bygder i alt	333	1 485	1 818	226	93	125	345	789

¹ Se note side 43. ² I Vågan herred i Nordland var det dessuten et salgssted for vin.

Tabell V. Tilvirking av sprit, vin og øl 1945—1955. 1000 liter.

	Råsprit, ren alkohol				Vin¹		Øl			I alt tilvirket ren alkohol	
	Sul- fitt-	Gjær-	Potet-	I alt	Salgs- styrke	Ren alko- hol	Salgsstyrke				Ren alkohol, i alt
							Eksport-	Pilsener- og baier-	Lands- og lager-		
1945	5 734	144	336	6 214	365	64	—	432	44 687	634	6 912
1946	7 915	212	1 854	9 981	384	68	—	44 085	6 075	1 576	11 624
1947	8 736	236	888	9 860	281	43	3 607	47 191	3 801	1 926	11 829
1948	9 112	269	1 098	10 479	127	19	392	45 144	3 130	1 710	12 208
1949	7 657	152	945	8 754	113	17	23 596	31 017	2 799	2 478	11 248
1950	8 791	97	—	8 888	192	29	24 349	36 248	2 503	2 824	11 741
1951	11 181	95	—	11 276	383	59	27 708	38 873	2 281	3 104	14 439
1952	11 920	107	521	12 548	347	53	25 393	41 734	2 270	3 076	15 677
1953	13 117	110	2 422	15 649	264	40	21 728	42 643	4 806	2 979	18 668
1954	13 832	85	1 984	15 901	225	34	20 899	43 408	4 649	3 033	18 968
1955	16 154	117	539	16 810	206	32	22 153	51 687	5 124	3 480	20 322

¹ Som uttrykk for tilvirkingen av vin har en nyttet A/S Vinmonopolets oppgaver over omsetningen av norsk fruktvin.

Tabell VI. Innførsel av sprit, brennevin, vin og øl 1945—1955. Liter.

	Sprit		Brennevin		Vin			Øl, porter m.v.		I alt innført ren alkohol
	Import- styrke	Ren alkohol	Import- styrke	Ren alkohol	Importstyrke		I alt ren alkohol	Im- port- styrke	Ren alko- hol	
					Over 14 pct.	Under 14 pct.				
1945	615	590	2 615	1 519	24 800	32 345	8 115	53	4	10 228
1946	2 024	1 943	986 097	511 784	971 534	1 519 488	330 558	—	—	844 285
1947	5 178	4 971	1 094 244	575 572	2 501 125	1 409 227	608 070	158	13	1 188 626
1948	19 676	18 889	1 563 236	866 033	1 356 059	620 388	315 826	951	76	1 200 824
1949	10 937	10 500	1 018 466	557 101	1 065 265	1 308 631	326 981	—	—	894 582
1950	21 358	20 504	1 479 615	807 870	1 606 385	1 872 183	483 952	—	—	1 312 326
1951	11 106	10 662	1 045 596	562 531	2 086 105	2 094 048	595 278	—	—	1 168 471
1952	5 360	5 146	1 117 390	623 504	2 523 461	2 049 937	672 143	—	—	1 300 793
1953	3 476 000	3 320 000	1 391 105	759 543	2 218 084	1 146 335	526 184	1 900	152	4 605 879
1954	14 014	13 453	1 772 736	983 868	2 862 745	1 604 401	696 051	4 110	329	1 693 701
1955	3 525 546	3 391 200	1 282 524	687 433	2 030 482	1 776 058	563 395	5 558	445	4 642 473

Tabell VII. Utførsel av sprit, brennevin, vin og øl 1945—1955.

	Sprit	Brennevin		Vin		Øl				I alt utført ren alkohol i liter
	Liter ren alko- hol	Liter	Liter ren alko- hol	Kg	Liter ren alko- hol	Kg			I alt liter ren alkohol	
						Eksport-	Pilsener- og baier-	Lands- og lager-		
1945	—	27 449	11 222	30	5	—	—	6 077	85	11 312
1946	3 395	110 841	43 573	1 114	196	—	147 880	175	4 884	52 048
1947	2 192 997	83 796	32 058	771	118	222 937	349 726	35	24 502	2 249 675
1948	2 991	88 984	34 147	410	63	189 689	155 783	280	16 047	53 248
1949	571 114	67 079	26 050	140	21	962 055	21 448	3 133	52 807	649 996
1950	2 726 912	55 403	21 758	590	90	3 877 601	5 989	370	205 766	2 954 526
1951	599 651	31 320	12 346	—	—	5 532 868	3 396	9 744	293 556	905 553
1952	1 375 284	39 394	15 564	40	6	3 776 978	70 849	92	199 310	1 590 164
1953	1 334	40 960	15 774	—	—	1 985 593	27 494	1 260	104 404	121 512
1954	2 139 674	31 926	13 728	—	—	1 302 348	36 718	874	70 586	2 223 988
1955	148 175	35 576	15 111	—	—	1 162 289	186 400	1 728	70 630	233 916

Tabell VIII. Forbruket av sprit, brennevin og vin til tekniske og medisinske formål i 1952—1955. Liter beregnet til 100 prosent alkoholstyrke.

	1952	1953	1954	1955
Sprit til teknisk bruk	7 851 200	10 992 200	13 460 458	16 966 242
Brennevin til teknisk bruk	8 700	11 800	13 573	11 141
Vin til teknisk bruk	2 200	1 800	2 168	2 164
Sprit, brennevin og vin til tekn. bruk	7 862 100	11 005 800	13 476 199	16 979 547
Sprit til medisinsk bruk	545 100	525 800	533 677	537 759
Brennevin til medisinsk bruk	4 000	3 900	4 139	4 053
Vin til medisinsk bruk	2 800	2 300	2 084	1 994
Sprit, brennevin og vin til med. bruk	551 900	532 000	539 900	543 806

Tabell IX. A/S Vinmonopolets salg og innenlandsk konsum av brennevin i 1945—1955. Liter.

	Vinmonopolets samlede salg av:			Av dette:		Innenlandsk forbruk av brennevin som drikkevarer	
	innenlandsk brennevin	forskåret brennevin ¹	utenlandsk brennevin	solgt på skjenke-stedene	solgt direkte til konsument	Salgsstyrke	Ren alkohol
1945	8 087 204	256 648	186 827	314 230	7 742 697	8 056 927	3 424 000
1946	13 224 147	397 238	837 461	369 096	13 836 709	14 205 805	5 645 000
1947	9 671 142	2 995 676	731 697	339 519	12 889 731	13 229 250	5 135 000
1948	8 629 672	3 793 429	815 028	372 902	12 667 977	13 040 879	5 176 000
1949	6 951 259	4 149 943	335 305	355 516	10 910 562	11 266 078	4 514 000
1950	5 910 037	3 145 909	948 210	360 339	9 446 401	9 806 740	3 975 000
1951	5 484 788	2 483 081	779 485	354 833	8 163 639	8 518 472	3 467 285
1952	5 265 148	2 756 725	952 350	364 820	8 364 308	8 729 128	3 540 500
1953	5 105 000	2 482 008	1 025 551	380 172	7 997 603	8 377 775	3 392 109
1954	5 861 812	2 165 365	1 130 220	395 133	8 529 608	8 924 741	3 658 973
1955	5 588 060	2 424 698	1 227 815	406 036	8 598 221	9 004 257	3 826 260

¹ Utenlandsk brennevin blandet med norsk sprit.**Tabell X. A/S Vinmonopolets salg og innenlandsk konsum av vin i 1945—1955. Liter.**

	Vinmonopolets samlede salg ¹ av:				Av dette:		Innenlandsk forbruk av vin som drikkevarer	
	sterk vin	svak vin	muss. vin	norsk fruktvin	solgt til skjenke-steder	solgt direkte til konsument ¹	Salgsstyrke	Ren alkohol
1945..	24 966	245 239	32 400	364 619	506 673	79 545	586 218	86 000
1946..	513 250	1 372 810	42 268	383 713	1 150 457	1 106 974	2 257 431	299 000
1947..	1 474 499	861 975	56 149	281 439	1 484 197	1 133 637	2 617 834	407 000
1948..	1 961 833	872 603	61 236	126 609	1 815 616	1 158 275	2 973 891	478 000
1949..	1 871 865	847 042	75 837	112 807	1 733 831	1 119 317	2 853 148	457 000
1950..	1 929 703	904 590	87 842	191 967	1 819 266	1 233 407	3 052 673	487 000
1951..	2 191 106	1 020 533	94 453	383 444	2 061 536	1 566 421	3 627 957	578 000
1952..	2 447 940	1 081 367	93 738	346 809	2 188 123	1 716 051	3 904 174	626 000
1953..	2 492 220	1 162 653	81 116	264 399	2 220 999	1 718 534	3 939 533	629 000
1954..	2 518 845	1 307 649	77 201	225 192	2 291 741	1 777 445	4 069 186	642 689
1955..	2 487 126	1 372 511	77 766	206 438	2 246 197	1 833 142	4 079 339	639 987

¹ Privatimportert vin er regnet med. I 1954 og 1955 ble det av private importert henholdsvis 42 429 og 53 430 liter vin.

Tabell XI. Konsum av øl i 1945—1955. 1000 liter.

	Eksportøl ¹		Pilsener- og baierøl		Lands- og lagerøl		I alt	
	Salgs- styrke	Ren alkohol	Salgs- styrke	Ren alkohol	Salgs- styrke	Ren alkohol	Salgs- styrke	Ren alkohol
1945....	3	—	9	—	38 248	536	38 260	536
1946....	—	—	43 937	1 450	6 075	121	50 012	1 571
1947....	3 384	186	46 841	1 640	3 801	76	54 026	1 902
1948....	203	11	44 988	1 574	3 130	63	48 321	1 648
1949....	22 634	1 222	30 995	1 147	2 796	56	56 425	2 425
1950....	20 471	1 085	36 242	1 486	2 502	47	59 215	2 618
1951....	22 175	1 175	38 870	1 594	2 272	41	63 317	2 810
1952....	21 616	1 124	41 663	1 708	2 270	46	65 549	2 878
1953....	19 743	1 027	42 615	1 747	4 805	101	67 163	2 875
1954....	19 596	1 039	43 372	1 822	4 648	102	67 616	2 963
1955....	20 991	1 133	51 500	2 163	5 123	113	77 614	3 409

¹ I årene 1945—1948 bokkol.**Tabell XII. Konsum av brennevin, vin og øl pr. innbygger¹
i 1945—1955. Liter.**

	Brennevin		Vin		Øl		I alt ren alkohol
	Salgs- styrke	Ren alkohol	Salgs- styrke	Ren alkohol	Salgs- styrke	Ren alkohol	
1945	2,61	1,11	0,19	0,03	12,4	0,17	1,31
1946	4,55	1,81	0,72	0,10	16,0	0,50	2,41
1947	4,20	1,62	0,83	0,13	17,1	0,60	2,35
1948	4,08	1,62	0,93	0,15	15,1	0,51	2,28
1949	3,48	1,40	0,88	0,14	17,5	0,75	2,29
1950	3,00	1,22	0,94	0,15	18,1	0,80	2,17
1951	2,59	1,05	1,10	0,18	19,2	0,85	2,08
1952	2,62	1,06	1,17	0,19	19,7	0,87	2,12
1953	2,49	1,01	1,17	0,19	20,0	0,85	2,05
1954	2,63	1,08	1,20	0,19	19,9	0,87	2,14
1955	2,63	1,12	1,19	0,19	22,7	0,99	2,30

¹ Beregnet etter hjemmehørende middelfolkemengde.**Tabell XIII. Konsum av brennevin, vin og øl i de enkelte måneder
i 1954 og 1955. 1000 liter beregnet til 100 pct. alkoholstyrke.**

	1954				1955			
	Brennevin	Vin	Øl	I alt	Brennevin	Vin	Øl	I alt
Januar	229	38	154	421	241	38	175	454
Februar	234	39	153	426	252	40	178	470
Mars	267	47	206	520	308	51	247	606
April	331	56	253	640	339	53	257	649
Mai	273	61	291	625	324	63	293	680
Juni	295	59	316	670	308	59	355	722
Juli	342	63	340	745	349	62	458	869
August	276	52	287	615	299	53	384	736
September	285	47	238	570	298	49	288	635
Oktober	304	52	222	578	294	48	246	588
November	294	54	208	556	285	52	236	573
Desember	529	75	295	899	529	72	292	893
I alt	3 659	643	2 963	7 265	3 826	640	3 409	7 875

**Tabell XIV. Konsum pr. innbygger av brennevin, vin og øl
i 3 større landsdeler 1950—1955.
Liter beregnet til 100 pct. alkoholstyrke.**

	1950	1951	1952	1953	1954	1955
<i>Oslo salgsområde</i> ¹						
Alkoholholdige drikkevarer.	2,85	2,76	2,82	2,71	2,81	3,05
Brennevin	1,55	1,35	1,36	1,29	1,38	1,43
Vin	0,22	0,26	0,28	0,27	0,28	0,28
Øl	1,08	1,15	1,18	1,15	1,15	1,34
<i>Bergen salgsområde</i> ²						
Alkoholholdige drikkevarer.	1,58	1,54	1,53	1,49	1,56	1,67
Brennevin	0,88	0,76	0,77	0,72	0,75	0,79
Vin	0,07	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09
Øl	0,63	0,69	0,67	0,68	0,72	0,79
<i>Trondheim salgsområde</i> ³						
Alkoholholdige drikkevarer.	1,15	1,11	1,14	1,14	1,23	1,26
Brennevin	0,76	0,68	0,70	0,67	0,73	0,75
Vin	0,05	0,07	0,08	0,09	0,09	0,08
Øl	0,34	0,36	0,36	0,38	0,41	0,43

Merknad: Tallene for 1950 og 1951 er beregnet etter folketallet pr. 1/12 1950. Tallene for de andre år er beregnet etter folketallet pr. 1/1 i vedkommende år.

¹ Østfold, Akershus, Oslo, Hedmark, Oppland, Buskerud, Vestfold, Telemark, Aust-Agder, Vest-Agder og 5 herreder i Møre og Romsdal. ² Rogaland, Hordaland, Bergen, Sogn og Fjordane, Ålesund og 24 herreder i Møre og Romsdal. ³ Sor-Trøndelag, Nord-Trøndelag, Nordland, Troms, Finnmark, Molde, Kristiansund og 36 herreder i Møre og Romsdal.

**Tabell XV. Konsumentenes gjennomsnittsutgifter pr. liter
brennevin, vin og øl i 1945—1955.**

	Kr. pr. vareliter			Kr. pr. alkoholliter		
	Brennevin ¹	Vin ¹	Øl ²	Brennevin	Vin	Øl
1945	17,70	25,38	1,81	41,65	172,36	128,99
1946	20,53	19,11	2,24	51,67	144,28	71,28
1947	26,71	27,40	2,38	68,80	176,23	67,50
1948	28,43	29,51	2,33	71,62	183,59	68,33
1949	28,72	29,67	2,77	71,73	185,19	64,36
1950	31,07	29,25	2,83	76,66	183,57	63,92
1951	35,72	28,65	3,07	87,78	179,81	69,07
1952	36,78	29,12	3,19	90,67	181,56	72,69
1953	37,00	29,08	3,25	91,39	182,00	75,92
1954	36,58	28,76	3,37	89,22	182,08	77,02
1955	37,61	28,41	3,32	88,50	181,10	75,62

¹ Brennevin og vin til medisinsk og teknisk bruk er ikke regnet med. ² Øl av de 3 skatteklasser kom i 1952—1955 forbrukerne på kr.:

	Sk.kl. I	Sk.kl. II	Sk.kl. III
1952	1,87	2,86	3,98
1953	1,77	2,93	4,30
1954	1,82	3,04	4,49
1955	1,83	3,00	4,48

Tabell XVI. Konsumentenes utgifter til brennevin, vin og øl i 1945—1955¹. 1000 kr.

	Brennevin	Vin	Øl	I alt
1945	142 591	14 878	69 099	226 568
1946	291 687	43 145	111 982	446 814
1947	353 303	71 744	128 376	553 423
1948	370 719	87 772	112 614	571 105
1949	323 584	84 644	156 085	564 313
1950	304 697	89 297	167 333	561 327
1951	304 340	103 928	194 100	602 368
1952	321 033	113 691	209 200	643 924
1953	309 996	114 556	218 300	642 852
1954	326 471	117 022	228 200	671 693
1955	338 607	115 902	257 800	712 309

¹ Brennevin og vin til medisinsk og teknisk bruk er ikke regnet med.**Tabell XVII. Statens alkoholinntekter i 1945—1955. 1000 kr.**

	Brennevin og vin	Øl	I alt
1945	142 181	37 987	180 168
1946	284 597	61 695	346 292
1947	382 258	70 287	452 545
1948	389 596	59 934	449 530
1949	350 303	81 138	431 441
1950	338 502	87 558	426 060
1951	344 696	101 783	446 479
1952	361 631	105 321	466 952
1953	345 943	104 683	450 626
1954	361 599	107 957	469 556
1955 ¹	368 363	121 916	490 279

¹ Foreløpige tall.**Tabell XVIII. Statens alkoholinntekter i 1951—1955, fordelt på de ulike avgifter. 1000 kr.**

	1951	1952	1953	1954	1955 ¹
Tilvirkingsavgift av brennevin	18 038	18 061	17 011	18 118	18 237
Fruktvinavgift	212	194	154	138	130
Toll av brennevin	3 569	4 152	4 204	4 462	4 993
Toll av vin	1 803	2 036	2 145	2 272	2 328
Brennevinsomsetningsavgift (25 pct.)	31 260	32 990	31 824	33 482	34 574
Avgift av sprit til medisinsk bruk	62	64	64	64	62
Alminnelig omsetningsavgift	16 254	17 341	16 967	17 797	18 205
Tilleggsavgift	215 254	228 970	222 307	232 556	239 567
Overskott av A/S Vinmonopolets drift	26 000	28 700	26 100	25 000	24 500
Statsskatt og alderstrygd (A/S Vinmonopolet)	21 804	19 856	17 060	18 876	17 500
Avgift etter rusdrikklovens ² § 33	9 417	8 333	7 138	7 842	7 300
Avgift av bevilling til salg ³ og skjenking	1 023	934	969	992	967
Inntekter av brennevin og vinomsetningen ..	344 696	361 631	345 943	361 599	368 363
Tilvirkingsavgift av øl	35 752	56 593	74 366	74 819	85 078
Toll av øl	—	—	4	8	11
Alminnelig omsetningsavgift	12 935	15 570	16 077	16 138	18 364
Skjenkeavgift	11 847	12 497	14 236	16 992	18 463
Tilleggsavgift	41 249	20 661	—	—	—
Inntekter av ølomsetningen	101 783	105 321	104 683	107 957	121 916
Statens samlede inntekter av brennevin-, vin- og ølomsetning	446 479	466 952	450 626	469 556	490 279

¹ Foreløpige tall. ² Skal delvis anvendes til helseformål i kommunene, etter Stortingets nærmere bestemmelser. ³ Inkl. bevillingsavgifter til kommunene for vin og øl.

Tabell XIX. Tallet på vedtatte forelegg og endelige dommer for de forskjellige slags rusdrikklovforsøelser i 1945—1955.

	1	2	3			4	5	6	7	8	9		
	Hjem- me- bren- ning	Smug- ling	Ulovlig salg av:			Ulov- lig skjenk- ing ved off. forsam- lings- lokale	Ulov- lig drikke- lag	Ulov- lig for- tæring av med- brakt br.vin på be- vertns- steder	Ulov- lig for- tæring av br.vin i for- ening- er o.l.	Re- sept- mis- bruk	Ulovlig omgang med denaturert sprit		
			sprit og bren- nevin	essen- ser	vin, øl og sats						Ulov- lig rena- turer- ing eller drikk	Ulov- lig salg	Ulov- lig besitt- else
<i>Riket</i>													
1945	161	9	222	..	9	51	97	250	7	10	1 663	227	..
1946	267	55	678	..	41	36	111	243	20	4	677	91	87
1947	226	136	1 019	..	52	66	163	219	6	15	474	53	31
1948	128	181	1 015	..	71	85	355	169	1	2	452	43	15
1949	103	143	891	..	75	123	607	87	3	4	422	24	14
1950	131	147	620	26	85	125	543	116	2	3	477	12	13
1951	196	259	388	26	79	112	384	136	3	4	528	49	26
1952	309	389	278	23	65	103	412	106	5	7	528	30	34
1953	671	557	300	23	63	82	346	87	1	5	389	27	20
1954	775	564	351	15	84	118	318	82	6	1	321	20	17
1955	629	471	316	12	59	86	240	67	8	6	203	18	10
<i>Bygder</i>													
1945	85	1	77	..	2	42	25	37	—	6	212	42	..
1946	175	22	148	..	24	15	43	62	8	—	156	37	26
1947	165	50	241	..	36	37	14	56	1	12	160	26	4
1948	89	69	290	..	38	51	29	57	—	1	176	19	2
1949	70	39	185	..	59	96	38	23	—	2	142	7	5
1950	78	18	99	19	59	86	42	45	2	2	171	1	3
1951	142	38	87	16	61	68	60	51	1	4	195	8	5
1952	212	104	68	12	42	77	48	33	3	1	169	7	3
1953	507	124	95	9	33	67	30	37	1	4	141	1	2
1954	589	91	93	5	57	89	66	41	—	—	117	4	1
1955	527	95	85	6	31	78	60	28	—	6	61	5	2
<i>Byer</i>													
1945	76	8	145	..	7	9	72	213	7	4	1 451	185	..
1946	92	33	530	..	17	21	68	181	12	4	521	54	61
1947	61	86	778	..	16	29	149	163	5	3	314	27	27
1948	39	112	725	..	33	34	326	112	1	1	276	24	13
1949	33	104	706	..	16	27	569	64	3	2	280	17	9
1950	53	129	521	7	26	39	501	71	—	1	306	11	10
1951	54	221	301	10	18	44	324	85	2	—	333	41	21
1952	97	285	210	11	23	26	364	73	2	6	359	23	31
1953	164	433	205	14	30	15	316	50	—	1	248	26	18
1954	186	473	258	10	27	29	252	41	6	1	204	16	16
1955	102	376	231	6	28	8	180	39	8	—	142	13	8

Merknad: Nummereringen av rubrikkene gjelder som henvisning til tilsvarende punkter på side 26.

Tabell XX. Tallet på vedtatte forelegg og endelige dommer for forseelser mot rusdrikklovene i ulike landsdeler i 1955.

	Hjemmebrenning			Smugling			Ulovlig salg og annen innenlandsk omsetning			Ulovlig omgang med denaturert sprit			Ulovlig drikkelag			Andre rusdrikkforseelser ¹		
	Bygder	Byer	I alt	Bygder	Byer	I alt	Bygder	Byer	I alt	Bygder	Byer	I alt	Bygder	Byer	I alt	Bygder	Byer	I alt
I. Riket.....	527	102	629	95	376	471	122	265	387	68	163	231	60	180	240	112	55	167
II. Landsdeler																		
Eggen om Oslofj. ² ...	102	56	158	15	124	139	18	103	121	22	97	119	27	83	110	19	24	43
Opplandene ³	108	—	108	1	—	1	29	—	29	10	2	12	5	9	14	9	—	9
Telemark	36	1	37	19	7	26	2	—	2	6	10	16	—	15	15	4	—	4
Sørvest-Norge ⁴	31	2	33	30	151	181	22	114	136	14	29	43	19	61	80	13	21	34
Møre-Trøndelag	93	31	124	8	36	44	25	40	65	10	13	23	—	6	6	45	6	51
Nord-Norge ⁵	157	12	169	22	58	80	26	8	34	6	12	18	9	6	15	22	4	26
III. Fylker																		
Østfold	9	—	9	1	4	5	4	15	19	13	10	23	7	27	34	—	8	8
Akershus	43	—	43	—	—	—	7	—	7	7	—	7	17	—	17	1	—	1
Vestfold	24	7	31	5	11	16	3	6	9	—	8	8	3	12	15	1	5	6
Oslo	—	48	48	—	101	101	—	80	80	—	79	79	—	44	44	—	11	11
Buskerud	26	1	27	9	8	17	4	2	6	2	—	2	—	—	—	17	—	17
Hedmark	75	—	75	1	—	1	16	—	16	8	1	9	3	9	12	7	—	7
Oppland	33	—	33	—	—	—	13	—	13	2	1	3	2	—	2	2	—	2
Telemark	36	1	37	19	7	26	2	—	2	6	10	16	—	15	15	4	—	4
Aust-Agder.....	2	1	3	—	3	3	2	—	2	5	8	13	—	7	7	—	—	—
Vest-Agder	2	—	2	—	14	14	2	6	8	—	3	3	—	3	3	—	11	11
Rogaland	1	1	2	8	79	87	4	85	89	5	13	18	10	46	56	9	9	18
Hordaland	16	—	16	13	—	13	7	—	7	4	—	4	9	—	9	4	—	4
Bergen.....	—	—	—	—	55	55	—	23	23	—	5	5	—	5	5	—	1	1
Sogn og Fjordane....	10	—	10	9	—	9	7	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Møre og Romsdal....	26	12	38	3	32	35	—	25	25	1	5	6	—	—	—	9	6	15
Sør-Trøndelag	31	13	44	1	3	4	8	13	21	4	6	10	—	5	5	22	—	22
Nord-Trøndelag	36	6	42	4	1	5	17	2	19	5	2	7	—	1	1	14	—	14
Nordland	51	5	56	6	55	61	3	3	6	2	3	5	1	4	5	12	1	13
Troms	36	2	38	—	3	3	8	5	13	2	1	3	—	2	2	1	—	1
Finnmark	70	5	75	16	—	16	15	—	15	2	8	10	8	—	8	9	3	12

¹ Omfatter ulovlig fortøring av medbrakt brennevin på bevertningsted, ulovlig skjenking ved offentlig forsamlingslokale, ulovlig fortøring i foreninger o.l. og reseptmisbruk.
² Østfold, Akershus, Oslo, Buskerud og Vestfold. ³ Hedmark og Oppland. ⁴ Fylkene langs kysten fra Aust-Agder til Sogn og Fjordane. ⁵ De tre nordligste fylker.

**Tabell XXI. Drukkenkapsforseelser i de enkelte byer
i 1952—1955.**

	Alle forseelser				Forseelser begått av innenbysboende			
	1952	1953	1954	1955	1952	1953	1954	1955
<i>Byer med lovlig brennevinsetning¹</i>								
Fredrikstad	673	703	759	817	261	337	338	317
Moss	482	451	409	550	278	284	285	355
Oslo	13 730	14 753	12 672	12 408	10 645	11 456	9 981	9 654
Hamar	257	223	191	187	90	64	55	61
Gjøvik	109	79	106	112	46	28	46	43
Lillehammer	182	151	166	136	14	16	23	20
Drammen	582	595	572	507	178	215	147	151
Kongsberg	181	144	177	146	102	77	54	47
Horten	359	338	399	312	205	225	269	173
Tønsberg	590	490	520	448	227	204	205	173
Sandefjord	248	271	317	303	84	80	90	89
Larvik	204	191	252	298	108	101	143	135
Kristiansand S.	941	935	884	887	468	501	321	327
Stavanger	1 363	1 481	1 297	1 410	811	933	858	1 009
Bergen	2 980	3 078	2 609	2 649	1 900	1 982	1 625	1 658
Trondheim	1 566	1 566	1 595	1 398	977	938	1 032	918
Bodø	116	120	162	118	42	34	59	45
Narvik	527	616	548	506	188	200	202	222
Tromsø	515	428	556	448	168	150	170	169
Harstad ¹	.	264	294	189	.	51	43	22
I alt	25 605	26 877	24 485	23 829	16 792	17 876	15 946	15 588
<i>Byer uten lovlig brennevinsetning¹</i>								
Halden	195	163	140	172	80	77	55	68
Sarpsborg	478	456	429	338	198	169	203	144
Son	1	3	3	—	1	3	1	—
Hvitsten	—	—	—	—	—	—	—	—
Drøbak	70	44	26	24	10	6	7	13
Kongsvinger	77	53	55	30	5	3	4	—
Hønefoss	78	80	86	64	63	68	69	46
Holmsbu	1	—	—	1	1	—	—	—
Svelvik	1	3	2	3	1	3	2	2
Holmestrand	61	72	83	58	15	20	36	20
Åsgårdstrand	5	8	21	9	—	—	5	3
Stavern	11	6	4	32	1	2	2	5
Kragerø	60	43	45	30	29	19	23	17
Langesund	21	6	17	12	12	4	14	8
Stathelle	5	7	—	4	1	—	—	1
Brevik	15	30	27	24	9	11	8	5
Porsgrunn	234	216	216	262	56	44	52	62
Skien	478	392	350	351	168	161	172	124
Notodden	185	145	163	118	104	91	97	51
Risør	16	28	16	32	10	16	11	22
Tvedestrand	29	12	23	12	2	—	9	—
Arendal	317	294	287	277	102	86	78	67
Grimstad	32	42	37	53	8	9	5	15
Lillesand	12	13	13	16	—	1	1	2
Mandal	111	112	71	97	65	55	39	35

¹ Harstad fikk lovlig brennevinsetning fra 13. oktober 1952.

Tabell XXI (forts.). Drukkenskapsforseelser i de enkelte byer i 1952—1955.

	Alle forseelser				Forseelser begått av innenbysboende			
	1952	1953	1954	1955	1952	1953	1954	1955
Farsund	4	14	4	13	2	6	2	8
Flekkefjord	16	45	32	54	11	25	15	20
Egersund	64	46	51	45	36	15	16	18
Sandnes	113	170	177	159	23	44	42	33
Skudeneshavn	5	42	44	54	4	38	44	42
Kopervik	24	40	54	31	16	26	27	18
Haugesund	340	278	340	305	255	223	271	209
Florø	9	42	44	43	1	7	9	4
Ålesund	415	340	424	432	247	199	267	246
Molde	51	35	49	48	18	14	19	18
Kristiansund N.	297	273	353	238	227	201	241	127
Levanger	17	19	23	14	4	8	5	4
Steinkjer	63	32	31	33	32	7	8	7
Namsos	29	29	48	24	23	25	39	18
Brønnøysund	2	—	4	2	2	—	4	1
Mosjøen	45	38	70	27	29	16	30	15
Mo	63	80	89	75	39	46	61	57
Svolvær	65	75	95	46	8	8	13	5
Harstad ¹	128	.	.	.	21	.	.	.
Hammerfest	52	68	71	57	30	28	24	23
Vadsø	19	31	21	15	18	26	11	12
Vardø	44	36	30	26	39	28	22	18
I alt	4 358	3 961	4 168	3 760	2 026	1 838	2 063	1 613
Alle byer	29 963	30 838	28 653	27 589	18 818	19 714	18 009	17 201

¹ Se note side 56.

Tabell XXII. Drukkenskapsforseelser i bygdene i 1952—1955, fylkesvisse oppgaver.

	Alle forseelser				Forseelser begått av innenbygdsboende			
	1952	1953	1954	1955	1952	1953	1954	1955
Østfold	410	401	420	420	286	266	306	277
Akershus	708	726	764	842	505	524	536	645
Hedmark	277	273	241	186	214	194	193	149
Oppland	209	175	230	227	190	161	190	196
Buskerud	146	173	145	178	105	109	94	119
Vestfold	165	175	219	251	58	95	97	130
Telemark	236	249	325	224	165	154	219	141
Aust-Agder	71	96	143	115	54	52	96	66
Vest-Agder	116	136	143	153	83	93	89	91
Rogaland	340	369	313	365	268	296	232	280
Hordaland	247	308	376	321	184	238	302	237
Sogn og Fjordane	121	147	144	142	59	118	95	113
Møre og Romsdal	123	213	162	100	73	131	129	75
Sør-Trøndelag	133	138	170	145	62	69	78	76
Nord-Trøndelag	58	100	68	116	49	63	47	77
Nordland	101	119	176	156	84	107	145	148
Troms	43	103	117	88	29	45	75	60
Finnmark	261	246	277	270	217	213	212	205
I alt	3 765	4 147	4 433	4 299	2 685	2 928	3 135	3 085

Tabell XXIII. Drukkenskapsforseelser i de enkelte byer i 1954 og 1955. Tallet på forseelser med arrestasjon, forseelser begått av utenbysboende og forseelser begått av menn og kvinner.

	Alle forseelser		Forseelser med arrestasjon		Forseelser begått av utenbysboende		Forseelser begått av:			
							menn		kvinner	
	1954	1955	1954	1955	1954	1955	1954	1955	1954	1955
<i>Byer med lovlig brennevinssomsetning</i>										
Fredrikstad	759	817	750	787	421	500	742	799	17	18
Moss	409	550	380	518	124	195	401	539	8	11
Oslo	12 672	12 408	11 538	11 181	2 691	2 754	11 349	11 011	1 323	1 397
Hamar	191	187	186	179	136	126	189	183	2	4
Gjøvik	106	112	89	95	60	69	106	111	—	1
Lillehammer	166	136	156	129	143	116	165	135	1	1
Drammen	572	507	568	502	425	356	561	492	11	15
Kongsberg	177	146	168	137	123	99	174	142	3	4
Horten	399	312	370	291	130	139	395	307	4	5
Tønsberg	520	448	496	421	315	275	508	432	12	16
Sandefjord	317	303	300	297	227	214	314	300	3	3
Larvik	252	298	238	295	109	163	231	275	21	23
Kristiansand S.	884	887	882	884	563	560	873	874	11	13
Stavanger	1 297	1 410	1 242	1 331	439	401	1 209	1 354	88	56
Bergen	2 609	2 649	2 558	2 562	984	991	2 486	2 502	123	147
Trondheim	1 595	1 398	1 533	1 360	563	480	1 520	1 332	75	66
Bodo	162	118	135	93	103	73	162	118	—	—
Narvik	548	506	507	439	346	284	539	502	9	4
Tromsø	556	448	418	346	386	279	553	435	3	13
Harstad	294	189	222	165	251	167	293	185	1	4
I alt	24 485	23 829	22 736	22 012	8 539	8 241	22 770	22 028	1 715	1 801
<i>Byer uten lovlig brennevinssomsetning</i>										
Halden	140	172	132	169	85	104	138	169	2	3
Sarpsborg	429	338	331	269	226	194	427	336	2	2
Son	3	—	3	—	2	—	3	—	—	—
Hvitsten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Drøbak	26	24	21	17	19	11	25	24	1	—
Kongsvinger	55	30	41	19	51	30	55	30	—	—
Hønefoss	86	64	82	63	17	18	86	62	—	2
Holmsbu	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—
Svelvik	2	3	2	3	—	1	2	3	—	—
Holmestrand	83	58	78	55	47	38	81	58	2	—
Åsgårdstrand	21	9	18	9	16	6	21	9	—	—
Stavern	4	32	4	32	2	27	3	32	1	—
Kragerø	45	30	30	12	22	13	44	30	1	—
Langesund	17	12	7	6	3	4	17	12	—	—
Stathelle	—	4	—	4	—	3	—	4	—	—
Brevik	27	24	18	12	19	19	23	24	4	—
Porsgrunn	216	262	183	262	164	200	211	253	5	9
Skien	350	351	339	337	178	227	346	345	4	6
Notodden	163	118	130	92	66	67	163	118	—	—
Risør	16	32	9	12	5	10	16	29	—	3
Tvedestrand	23	12	6	3	14	12	23	12	—	—
Arendal	287	277	276	263	209	210	284	273	3	4
Grimstad	37	53	36	47	32	38	36	53	1	—
Lillesand	13	16	5	5	12	14	12	16	1	—
Mandal	71	97	47	57	32	62	71	97	—	—
Farsund	4	13	3	10	2	5	4	13	—	—
Flekkefjord	32	54	10	23	17	34	32	54	—	—
Egersund	51	45	31	20	35	27	50	45	1	—

Tabell XXIII (forts.). Drukkenskapsforseelser i de enkelte byer i 1954 og 1955. Tallet på forseelser med arrestasjon, forseelser begått av utenbysboende og forseelser begått av menn og kvinner.

	Alle forseelser		Forseelser med arrestasjon		Forseelser begått av utenbysboende		Forseelser begått av:			
							menn		kvinner	
	1954	1955	1954	1955	1954	1955	1954	1955	1954	1955
Sandnes.....	177	159	163	147	135	126	177	159	—	—
Skudeneshavn.....	44	54	8	9	—	12	44	54	—	—
Kopervik.....	54	31	37	25	27	13	54	31	—	—
Haugesund.....	340	305	328	292	69	96	333	301	7	4
Florø.....	44	43	38	29	35	39	44	43	—	—
Ålesund.....	424	432	406	417	157	186	417	429	7	3
Molde.....	49	48	27	37	30	30	49	48	—	—
Kristiansund N.....	353	238	295	220	112	111	349	236	4	2
Levanger.....	23	14	15	2	18	10	23	14	—	—
Steinkjer.....	31	33	13	9	23	26	31	32	—	1
Namsos.....	48	24	24	12	9	6	46	24	2	—
Brønnøysund.....	4	2	—	2	—	1	4	2	—	—
Mosjøen.....	70	27	44	15	40	12	69	27	1	—
Mo.....	89	75	46	58	28	18	88	74	1	1
Svolvær.....	95	46	66	41	82	41	95	46	—	—
Hammerfest.....	71	57	52	45	47	34	71	57	—	—
Vadsø.....	21	15	12	5	10	3	21	15	—	—
Vardø.....	30	26	17	15	8	8	30	26	—	—
I alt.....	4 168	3 760	3 433	3 181	2 105	2 147	4 118	3 720	50	40
Alle byer.....	28 653	27 589	26 169	25 193	10 644	10 388	26 888	25 748	1 765	1 841

Tabell XXIV. Drukkenskapsforseelser i bygdene i 1954 og 1955. Fylkesvise oppgaver over tallet på forseelser med arrestasjon, forseelser begått av utenbygdsboende og forseelser begått av menn og kvinner.

	Alle forseelser		Forseelser med arrestasjon		Forseelser begått av utenbygdsboende		Forseelser begått av:			
							menn		kvinner	
	1954	1955	1954	1955	1954	1955	1954	1955	1954	1955
Østfold.....	420	420	285	281	114	143	419	417	1	3
Akershus.....	764	842	523	640	228	197	739	812	25	30
Hedmark.....	241	186	122	98	48	37	240	185	1	1
Oppland.....	230	227	37	36	40	31	230	226	—	1
Buskerud.....	145	178	107	126	51	59	140	174	5	4
Vestfold.....	219	251	179	214	122	121	214	239	5	12
Telemark.....	325	224	128	113	106	83	323	216	2	8
Aust-Agder.....	143	115	66	56	47	49	140	114	3	1
Vest-Agder.....	143	153	96	112	54	62	140	148	3	5
Rogaland.....	313	365	202	189	81	85	309	365	4	—
Hordaland.....	376	321	161	157	74	84	374	318	2	3
Sogn og Fjordane ..	144	142	77	68	49	29	144	142	—	—
Møre og Romsdal ..	162	100	20	8	33	25	161	100	1	—
Sør-Trøndelag.....	170	145	105	64	92	69	167	142	3	3
Nord-Trøndelag.....	68	116	20	14	21	39	68	116	—	—
Nordland.....	176	156	42	36	31	8	176	155	—	1
Troms.....	117	88	25	19	42	28	116	85	1	3
Finnmark.....	277	270	76	116	65	65	273	260	4	10
Bygdene i alt.....	4 433	4 299	2 271	2 347	1 298	1 214	4 373	4 214	60	85

**Tabell XXV. Drukkenskapsforseelser pr. 1000 innbyggere¹
i de enkelte byer i 1952—1955.**

	Alle forseelser				Forseelser begått av innenbysboende			
	1952	1953	1954	1955	1952	1953	1954	1955
<i>Byer med lovlig brennevinssomsetning</i>								
Fredrikstad	46,3	48,8	52,8	57,1	17,9	23,4	23,5	22,2
Moss	25,7	23,9	21,5	28,6	14,8	15,1	15,0	18,5
Oslo	31,4	33,5	28,5	27,8	24,3	26,0	22,5	21,6
Hamar	22,2	19,2	16,1	15,5	7,8	5,5	4,6	5,1
Gjøvik	17,8	12,9	17,3	18,3	7,5	4,6	7,5	7,0
Lillehammer	27,4	23,0	25,6	21,1	2,1	2,4	3,6	3,1
Drammen	19,3	19,8	19,0	16,8	5,9	7,2	4,9	5,0
Kongsberg	21,5	16,9	20,4	16,6	12,1	9,0	6,2	5,4
Horten	29,2	26,9	31,1	23,9	16,7	17,9	21,0	13,3
Tønsberg	48,1	40,0	42,2	36,3	18,5	16,6	16,6	14,0
Sandefjord	37,1	40,3	46,5	44,6	12,6	11,9	13,2	13,1
Larvik	19,6	18,2	23,9	28,0	10,4	9,6	13,5	12,7
Kristiansand S.	36,3	35,6	33,3	33,0	18,0	19,1	12,1	12,2
Stavanger	26,8	28,9	24,8	26,8	15,9	18,2	16,4	19,2
Bergen	26,4	27,2	23,1	23,5	16,8	17,5	14,4	14,7
Trondheim	26,7	26,8	27,2	23,8	16,7	16,1	17,6	15,7
Bodø	14,8	14,6	18,5	12,6	5,4	4,1	6,7	4,8
Narvik	46,8	54,0	46,4	41,7	16,7	17,5	17,1	18,3
Tromsø	46,5	39,2	51,4	42,6	15,2	13,7	15,7	16,1
Harstad ²	.	62,6	71,1	46,2	.	12,1	10,4	5,4
I alt.....	30,0	31,2	28,2	27,3	19,7	20,7	18,3	17,8
<i>Byer uten lovlig brennevinssomsetning</i>								
Halden	19,7	16,4	14,1	17,5	8,1	7,8	5,6	6,9
Sarpsborg	35,8	33,8	31,6	24,9	14,8	12,5	14,9	10,6
Son	1,9	5,6	5,6	—	1,9	5,6	1,9	—
Hvitsten	—	—	—	—	—	—	—	—
Drøbak	31,5	19,9	11,9	10,5	4,5	2,7	3,2	5,7
Kongsvinger	35,4	23,6	24,6	13,2	2,3	1,3	1,8	—
Hønefoss	21,3	21,6	23,0	16,6	17,2	18,4	18,4	11,9
Holmsbu	2,5	—	—	2,5	2,5	—	—	—
Svelvik	0,8	2,4	1,6	2,4	0,8	2,4	1,6	1,6
Holmestrand	26,7	31,0	36,7	25,9	6,6	8,6	15,9	8,9
Åsgårdstrand	9,5	15,5	39,4	16,9	—	—	9,4	5,6
Stavern	8,2	4,2	2,7	20,6	0,7	1,4	1,4	3,2
Kragerø	13,7	9,9	10,2	6,8	6,6	4,4	5,2	3,9
Langesund	9,7	2,8	7,8	5,5	5,5	1,8	6,4	3,7
Stathelle	6,7	9,2	—	5,5	1,3	—	—	1,4
Brevik	6,6	13,1	11,7	10,3	4,0	4,8	3,5	2,1
Porsgrunn	24,1	21,8	21,6	26,0	5,8	4,4	5,2	6,2
Skien	31,1	25,3	22,5	22,7	10,9	10,4	11,1	8,0
Notodden	27,1	20,7	22,7	16,4	15,2	13,0	13,5	7,1
Risor	5,5	9,5	5,5	11,0	3,4	5,4	3,8	7,5
Tvedestrand	29,2	13,0	25,7	13,7	2,0	—	10,0	—
Arendal	27,1	25,1	24,5	23,8	8,7	7,3	6,7	5,8
Grimstad	13,9	18,3	16,3	23,5	3,5	3,9	2,2	6,7

¹ Tallene er beregnet etter folketallet pr. 1/1 i vedkommende år. ² Harstad fikk lovlig brennevinssomsetning 13. oktober 1952.

**Tabell XXV (forts.). Drukkenskapsforseelser pr. 1000 innbyggere¹
i de enkelte byer i 1952—1955.**

	Alle forseelser				Forseelser begått av innenbysboende			
	1952	1953	1954	1955	1952	1953	1954	1955
Lillesand	11,0	12,0	11,7	14,7	—	0,9	0,9	1,8
Mandal	25,1	24,8	15,4	20,7	14,7	12,2	8,5	7,5
Farsund	2,1	7,4	2,0	6,4	1,1	3,2	1,0	4,0
Flekkefjord	5,6	15,4	10,9	18,2	3,8	8,5	5,1	6,7
Egersund	15,7	11,3	12,6	11,2	8,8	3,7	4,0	4,5
Sandnes	27,2	41,1	44,0	39,5	5,5	10,6	10,4	8,2
Skudeneshavn	3,7	31,8	33,1	39,9	3,0	28,7	33,1	31,0
Kopervik	13,7	22,7	30,5	17,4	9,1	14,7	15,3	10,1
Haugesund	18,1	14,7	17,8	15,8	13,6	11,8	14,2	10,9
Florø	4,7	21,7	21,9	20,7	0,5	3,6	4,5	1,9
Alesund	22,1	18,0	22,5	22,8	13,2	10,6	14,2	13,0
Molde	8,1	5,3	7,1	6,7	2,9	2,1	2,8	2,5
Kristiansund N.	19,9	17,8	22,5	14,9	15,2	13,1	15,4	7,9
Levanger	10,9	11,8	14,6	8,8	2,6	5,0	3,2	2,5
Steinkjer	17,9	8,7	8,0	8,2	9,1	1,9	2,1	1,7
Namsos	6,4	6,2	9,9	4,8	5,0	5,3	8,1	3,6
Brønnøysund	1,4	—	2,4	1,1	1,4	—	2,4	0,6
Mosjøen	13,1	10,8	19,1	7,2	8,5	4,5	8,2	4,0
Mo	13,4	15,2	14,2	10,9	8,3	8,7	9,7	8,3
Svolvær	18,6	21,3	27,0	12,9	2,3	2,3	3,7	1,4
Harstad ²	30,3	.	.	.	5,0	.	.	.
Hammerfest	12,1	15,6	15,6	12,1	7,0	6,4	5,3	4,9
Vadsø	7,2	11,8	7,7	5,3	6,8	9,9	4,0	4,2
Varde	13,2	10,9	8,9	7,7	11,7	8,4	6,6	5,3
I alt	20,1	18,4	19,1	17,0	9,4	8,5	9,4	7,3
Alle byer	28,0	28,6	26,3	25,2	17,6	18,3	16,6	15,7

¹ Se note 1 side 60. ² Se note 2 side 60.

**Tabell XXVI. Drukkenskapsforseelser pr. 1000 innbyggere¹
i bygdene fylkesvis i 1952—1955.**

	Alle forseelser				Forseelser begått av innenbygdsboende			
	1952	1953	1954	1955	1952	1953	1954	1955
Østfold	3,1	3,0	3,1	3,1	2,2	2,0	2,3	2,0
Akershus	3,8	3,9	4,0	4,3	2,7	2,8	2,8	3,3
Hedmark	1,7	1,7	1,5	1,2	1,3	1,2	1,2	0,9
Oppland	1,4	1,2	1,5	1,5	1,3	1,1	1,3	1,3
Buskerud	1,3	1,5	1,2	1,5	0,9	0,9	0,8	1,0
Vestfold	1,5	1,6	1,9	2,2	0,5	0,9	0,9	1,1
Telemark	2,5	2,6	3,3	2,3	1,7	1,6	2,2	1,4
Aust-Agder	1,2	1,7	2,5	2,0	0,9	0,9	1,7	1,1
Vest-Agder	1,9	2,1	2,2	2,3	1,3	1,5	1,4	1,4
Rogaland	2,6	2,7	2,3	2,6	2,0	2,2	1,7	2,0
Hordaland	1,2	1,5	1,8	1,5	0,9	1,2	1,5	1,1
Sogn og Fjordane	1,3	1,5	1,5	1,5	0,6	1,2	1,0	1,2
Møre og Romsdal	0,8	1,4	1,0	0,6	0,5	0,8	0,8	0,5
Sør-Trøndelag	0,9	1,0	1,2	1,0	0,4	0,5	0,5	0,5
Nord-Trøndelag	0,6	1,0	0,7	1,1	0,5	0,6	0,5	0,7
Nordland	0,5	0,6	0,9	0,8	0,4	0,6	0,8	0,8
Troms	0,4	1,0	1,1	0,8	0,3	0,4	0,7	0,6
Finnmark	4,7	4,4	4,9	4,7	3,9	3,8	3,8	3,6
Bygder i alt	1,7	1,8	1,9	1,9	1,2	1,3	1,4	1,3

¹ Tallene er beregnet etter folketallet pr. 1/1 i vedkommende år.

**Tabell XXVII. Månedsvise oppgaver over drukkenskapsforseelser
i de enkelte byer i 1955.**

	Jan.	Feb.	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Des.
<i>Byer med lovlig brennevinssomsetning</i>												
Fredrikstad	48	42	75	87	73	78	87	88	63	55	61	60
Moss	34	35	28	38	58	65	62	47	62	52	30	39
Oslo	805	811	1 024	1 035	1 139	1 087	1 201	1 210	1 218	1 011	989	878
Hamar	7	17	22	10	26	13	22	18	17	15	7	13
Gjøvik	8	11	10	13	6	1	13	11	3	25	7	4
Lillehammer	11	12	11	14	4	9	15	12	17	10	10	11
Drammen	29	33	29	51	42	52	39	55	53	49	39	36
Kongsberg	12	22	10	18	5	6	18	26	9	11	5	4
Horten	32	5	27	35	25	28	13	21	22	33	32	39
Tønsberg	31	21	31	36	40	46	34	37	37	49	41	45
Sandefjord	16	7	11	21	34	44	48	43	32	20	9	18
Larvik	11	9	19	28	32	39	28	27	27	34	18	26
Kristiansand S.	50	61	65	83	90	84	114	75	79	72	53	61
Stavanger	123	122	143	92	119	131	136	100	99	137	113	95
Bergen	161	214	248	208	217	194	223	214	219	257	238	256
Trondheim	96	77	113	132	135	127	121	136	111	129	92	129
Bodo	12	7	10	9	21	12	6	8	5	9	9	10
Narvik	38	30	38	50	43	57	47	43	31	42	49	38
Tromsø	42	29	22	34	36	57	41	43	29	40	35	40
Harstad	8	14	8	13	20	13	21	15	20	27	15	15
I alt	1 574	1 579	1 944	2 007	2 165	2 143	2 289	2 229	2 153	2 077	1 852	1 817
<i>Byer uten lovlig brennevinssomsetning</i>												
Halden	13	10	5	17	23	11	17	23	11	11	24	7
Sarpsborg	22	28	24	24	24	36	27	31	46	34	20	22
Son	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hvitsten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Drøbak	1	—	—	3	1	8	5	3	1	2	—	—
Kongsvinger	1	3	4	4	2	—	—	3	6	2	2	3
Hønefoss	1	—	5	8	2	5	8	8	9	10	5	3
Holmsbu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Svelvik	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1
Holmestrand	6	6	1	4	8	7	6	6	4	2	4	4
Åsgårdstrand	1	—	2	—	—	—	3	1	—	2	—	—
Stavern	2	—	—	5	—	2	9	8	2	—	1	3
Kragerø	—	2	3	4	—	7	2	2	3	2	2	3
Langesund	2	1	1	1	2	—	3	—	2	—	—	—
Stathelle	1	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—
Brevik	—	2	2	1	7	2	—	8	—	—	1	1
Porsgrunn	23	20	13	17	22	39	22	33	28	13	17	15
Skien	13	19	27	39	49	18	35	31	35	40	26	19
Notodden	5	8	8	11	13	11	6	20	10	6	15	5
Risør	—	3	3	—	2	2	10	5	1	—	5	1
Tvedestrand	—	1	—	1	2	—	2	—	1	—	3	2
Arendal	23	14	22	24	27	30	28	30	16	38	17	8
Grimstad	2	3	5	4	2	2	2	8	1	6	10	8
Lillesand	2	—	5	3	2	—	2	—	—	—	2	—
Mandal	3	2	1	5	11	3	55	1	3	2	4	7

Tabell XXVII (forts.). Månedsvise oppgaver over drukkenskapsforseelser i de enkelte byer i 1955.

	Jan.	Feb.	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Des.
Farsund	—	1	2	1	4	1	4	—	—	—	—	—
Flekkefjord	2	1	—	7	3	9	6	2	8	9	5	2
Egersund	2	2	4	8	5	1	4	4	2	5	4	4
Sandnes	20	12	9	11	17	16	12	18	15	13	13	3
Skudeneshavn	7	2	7	—	7	5	9	5	10	—	2	—
Kopervik	2	1	7	3	3	1	3	—	2	2	4	3
Haugesund	21	41	44	31	35	12	29	29	23	10	15	15
Florø	1	11	7	8	2	1	1	1	—	3	1	7
Ålesund	39	53	38	28	40	36	37	20	32	31	46	32
Molde	1	3	6	4	7	3	3	5	4	6	4	2
Kristiansund N.	10	32	29	32	26	17	19	25	11	18	5	14
Levanger	—	1	—	2	—	2	2	4	1	—	—	2
Steinkjer	3	6	5	3	3	1	5	1	1	1	2	2
Namsos	—	2	2	—	2	3	4	2	2	4	1	2
Brønnøysund	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Mosjøen	1	—	—	—	6	3	—	8	3	1	2	3
Mo	4	1	12	2	11	3	5	10	2	8	4	13
Svolvær	2	4	5	8	4	5	6	2	3	3	3	1
Hammerfest	7	5	4	4	3	11	5	1	2	6	4	5
Vadsø	—	2	3	2	1	—	1	3	—	1	1	1
Vardø	—	1	4	7	4	2	3	—	1	—	3	1
I alt	243	303	319	338	383	317	400	362	301	292	277	225
Alle byer	1 817	1 882	2 263	2 345	2 548	2 460	2 689	2 591	2 454	2 369	2 129	2 042

Tabell XXVIII. Månedsvise oppgaver over drukkenskapsforseelser i bygdene i 1955.

	Jan.	Feb.	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Des.
Østfold	29	24	28	28	31	32	56	69	33	37	28	25
Akershus	47	57	59	69	82	87	73	83	73	72	64	76
Hedmark	17	20	18	16	22	11	14	12	18	10	22	6
Oppland	18	18	14	17	21	30	19	23	14	27	17	9
Buskerud	10	20	16	8	16	7	17	16	19	23	16	10
Vestfold	13	6	12	14	20	26	37	44	24	27	17	11
Telemark	16	10	12	18	21	45	25	23	16	18	13	7
Aust-Agder	2	8	13	17	8	12	15	2	13	8	11	6
Vest-Agder	14	7	8	18	6	10	24	15	22	12	9	8
Rogaland	14	19	40	30	23	40	35	33	41	44	26	20
Hordaland	24	16	25	28	14	30	41	33	36	26	29	19
Sogn og Fjordane	9	12	20	4	11	4	18	10	13	13	20	8
Møre og Romsdal	20	5	5	3	9	7	7	9	5	8	10	12
Sor-Trøndelag	16	5	13	6	15	14	10	15	16	12	11	12
Nord-Trøndelag	6	15	9	6	15	8	13	9	9	8	7	11
Nordland	11	9	19	12	21	22	4	22	6	13	5	12
Troms	7	9	4	8	4	5	10	6	14	6	3	12
Finnmark	13	15	16	8	53	29	26	18	19	24	26	23
Bygder i alt	286	275	331	310	392	419	444	442	391	388	334	287

Tabell XXIX. Alkoholmisbrukere meldt til edruehetsnemndene etter hvem anmodningene om inngrep kom fra 1947—1955.

	Tallet på personer meldt til nemndene	Anmodning om inngrep kom fra:						inngrep etter nemndenes eget tiltak
		den drikkfeldige selv	den drikkfeldiges familie	politiet	forsorgsvesenet	leger og prester	andre nemnder	
<i>Menn</i>								
1947	14 705	70	2 003	11 968	76	130	60	398
1948	16 442	97	1 835	13 710	119	96	92	493
1949	21 263	158	2 003	18 305	118	126	190	363
1950	19 362	244	1 872	16 457	115	134	180	360
1951	16 310	215	1 338	14 116	38	117	173	313
1952	15 796	286	1 313	13 554	36	135	175	297
1953	17 302	384	1 278	15 053	37	115	172	263
1954	17 307	477	1 097	15 174	50	166	116	227
1955	14 254	382	1 162	12 282	26	102	95	205
<i>Kvinner</i>								
1947	473	2	70	376	12	3	3	7
1948	1 333	2	68	1 237	5	6	1	14
1949	1 041	9	111	890	6	9	7	9
1950	955	7	86	814	8	5	6	29
1951	888	6	67	788	7	4	7	9
1952	544	20	49	445	7	11	4	8
1953	650	34	67	517	9	8	1	14
1954	938	28	58	807	4	12	8	21
1955	517	36	61	400	6	3	3	8

Tabell XXX. Tallet på alkoholmisbrukere behandlet av edruehetsnemndene etter behandlingsmåten¹ 1947—1955.

	Tallet på behandlede i alt	Gitt advarsel	Satt under tilsyn	Gitt aversanbehandling	Meldt inn i avholds-lag eller -losje	Skaffet arbeid	Fratatt rådgighet over lønn		Besluttet innlagt i kursted	
							Frivillig	Tvang	Frivillig	Tvang
<i>Menn</i>										
1947.....	6 841	5 724	572	—	202	62	24	6	221	30
1948.....	6 655	5 592	419	—	152	152	30	8	281	21
1949.....	7 913	6 368	685	—	223	209	30	13	354	31
1950.....	8 556	6 522	484	589	252	161	33	7	481	27
1951.....	8 019	6 108	452	531	233	167	20	12	470	26
1952.....	8 428	6 144	672	797	199	190	27	9	370	20
1953.....	9 143	7 288	600	414	132	157	29	6	488	29
1954.....	8 292	6 049	755	423	154	173	22	6	687	23
1955.....	8 220	5 956	735	486	117	172	44	4	687	19
<i>Kvinner</i>										
1947.....	203	150	35	—	3	1	—	—	14	—
1948.....	183	138	24	—	13	3	—	—	5	—
1949.....	189	132	21	—	9	—	—	—	25	2
1950.....	252	170	32	17	5	2	—	—	26	—
1951.....	207	121	24	26	6	4	—	—	25	1
1952.....	209	104	37	28	4	5	—	—	31	—
1953.....	229	102	36	33	10	10	1	—	37	—
1954.....	382	197	49	30	16	11	1	—	76	2
1955.....	249	139	25	31	12	11	3	—	27	1

¹De behandlede er ført opp under den viktigste av de forholdsregler som er truffet overfor dem.

Fortegnelse over byer med rusdrikkbevillinger i 1955.

Salg og skjenking av brennevin, vin og alt slags øl:

Oslo, Moss, Hamar, Lillehammer, Drammen, Kongsberg, Horten, Tønsberg, Stavanger, Bergen, Trondheim, Narvik og Tromsø.

Salg av brennevin, vin og alt slags øl og skjenking av vin og alt slags øl:

Fredrikstad, Sandefjord, Larvik, Kristiansand S., Bodø (bryggerisalg) og Harstad.

Salg av brennevin, vin og øl unntatt eksportøl og skjenking av brennevin, vin og alt slags øl:

Gjøvik.

Salg og skjenking av vin og alt slags øl:

Kongsvinger, Holmestrand, Skien og Arendal.

Salg av vin og alt slags øl og skjenking av vin og øl unntatt eksportøl:

Hønefoss (bryggerisalg).

Salg og skjenking av vin og øl unntatt eksportøl:

Drøbak.

Salg av alt slags øl og skjenking av vin og alt slags øl:

Halden, Sarpsborg, Son, Åsgårdstrand, Brevik, Porsgrunn, Levanger, Mossjøen og Svolvær.

Salg av alt slags øl og skjenking av vin og øl unntatt eksportøl:

Tvedestrand.

Salg av øl unntatt eksportøl og skjenking av vin og alt slags øl:

Stavern, Mo og Hammerfest.

Salg av øl unntatt eksportøl og skjenking av vin og øl unntatt eksportøl:

Holmsbu, Kragerø og Steinkjer.

Salg av alkoholsvakt øl og skjenking av vin og alt slags øl:

Lillesand, Ålesund, Kristiansund N. og Molde.

Skjenking av vin og øl unntatt eksportøl:

Namsos.

Salg av alt slags øl og skjenking av øl unntatt eksportøl:

Risør.

Salg av alkoholsvakt øl og skjenking av alt slags øl:

Mandal.

Salg av alt slags øl:

Brønnøysund og Langesund.

Salg og skjenking av øl unntatt eksportøl:

Notodden og Grimstad.

Salg av øl unntatt eksportøl:

Hvitsten og Svelvik.

Fortegnelse over herreder med rusdrikkbevillinger i 1955.

Salg og skjenking av vin og alt slags øl:

Vågan.

Salg av alt slags øl og skjenking av vin og alt slags øl:

Oppegård, Bærum, Asker, Elverum, Vang, Nøtterøy, Sortland og Sør-Varanger.

Salg av øl unntatt eksportøl og skjenking av vin og alt slags øl:

Onsøy, Rygge, Nannestad, Furnes, Ringsaker, Nord-Aurdal, Søndre Land, Vang, Fåberg, Flå, Norderhov, Krødsherad, Hol, Dypvåg, Tromøy, Kyrkjebø, Tiller og Strinda.

Salg av øl unntatt eksportøl og skjenking av vin og øl unntatt eksportøl:

Askim, Nesodden, Ski, Vestby, Ås, Stange, Åmot, Nordre Land, Sør-Aurdal, Brandbu, Gran, Jevnaker, Hurum, Ytre Sandsvær, Lier, Hole, Modum, Gol, Tjøme, Sem og Tinn.

Salg av alkoholsvakt øl og skjenking av vin og alt slags øl:

Dovre, Lesja, Sør-Fron, Øyer, Fluberg, Ål, Odda, Ulvik og Voss.

Salg av alkoholsvakt øl og skjenking av vin og øl unntatt eksportøl:

Nes (Buskerud).

Skjenking av vin og alt slags øl:

Alvdal, Vestre Slidre, Skjåk, Lom, Vågå, Sel, Nord-Fron, Vestre Gausdal, Østre Gausdal, Uvdal, Rauland, Sauherad, Vinje, Sola, Sauda, Os, Vossestrand, Kinsarvik, Borgund, Hjørundfjord, Oppdal, Rørø, Inderøy, Hol, Sandnessjøen, Hadsel, Storfjord, Gratangen og Nordkapp.

Skjenking av vin og øl unntatt eksportøl:

Tynset, Ringeby, Øystre Slidre, Bodin, Hattfjelldal, Alta og Kvalsund.

Salg og skjenking av alt slags øl:

Strømm, Åsnes, Lødingen og Flakstad.

Salg av alt slags øl og skjenking av øl unntatt eksportøl:

Fauske og Kvæfjord.

Salg av alt slags øl:

Nittedal, Hisøy, Laksevåg, Orkanger, Tysfjord, Nesna, Evenes, Moskenes, Lebesby og Hasvik.

Skjenking av alt slags øl:

Sollia, Engerdal, Ytre Rendal, Snertingdal, Vennesla, Eresfjord, Vistdal, Tydal, Bindal, Ankenes, Lavangen, Kvænangen, Målselv, Øverbygd, Kåfjord, Lyngen og Nordreisa.

Salg og skjenking av øl unntatt eksportøl:

Mysen, Rakkestad, Hurdal, Skedsmo, Lillestrøm, Eidsvoll, Sør-Odal, Grue, Hof, Eidskog, Vinger, Stor-Elvdal, Løten, Etnedal, Lunner, Øvre Eiker, Øvre Sandsvær, Flesberg, Nedre Eiker, Røyken, Ådal, Sigdal, Våle, Sande, Borre, Skoger, Lardal og Kautokeino.

Salg av øl unntatt eksportøl:

Trøgstad, Rødenes, Hobøl, Våler, Sørums, Setskog, Lørenskog, Aurskog, Rælingen, Nordre Høland, Ullensaker, Gjerdrum, Enebakk, Søndre Høland, Fet, Nes, Blaker, Kråkstad, Frogn, Feiring, Nord-Odal, Brandval, Nes, Våler, Øvre Rendal, Eina, Torpa, Tyristrand, Ramnes, Hof, Stokke, Andebu, Fløsta, Fana, Lensvik og Buksnes.

Salg av alkoholsvakt øl og skjenking av øl unntatt eksportøl:

Grytten og Grong.

Skjenking av øl unntatt eksportøl:

Folldal, Tolga, Os, Romedal, Østre Toten, Biri, Nore, Rollag, Hemsedal, Kviteseid, Gransherad, Hjartdal, Holt, Høvåg, Samnanger, Aurland, Årdal og Jostedal, Glåmos, Selbu, Snåsa, Verdal, Saltdal, Hamarøy, Trondenes, Karasjok og Kistrand.

Salg av alkoholsvakt øl:

Rolvøy, Eidsberg, Rømskog, Skjeberg, Spydeberg, Glemmen, Tune, Skiptvet, Degernes, Hvaler, Vardal, Vestre Toten, Kolbu, Botne, Heddal, Solum, Vegårdshei, Gjerstad, Stokken, Åmli, Søgne, Oddernes, Lista, Høle, Helleland, Røldal, Granvin, Sogndal, Luster, Veøy, Eide, Øksendal, Tustna, Norddal, Stordal, Sunnlyven, Skodje, Stangvik, Vatne, Halså, Geitastrand, Stjørdal, Egge, Namsskogan og Andenes.

Norges offisielle statistikk, rekke XI
Norway's Official Statistics, series XI

Rekke XI

Trykt 1956 (forts.)

- Nr. 237 Norges fiskerier 1953 *Fisheries statistics of Norway*
— 238 Norges jernbaner 1952—53 *Chemins de fer norvégiens*
— 239 Meieribruket i Noreg 1954 *Norway's dairy industry*
— 240 Norges elektrisitetsverker 1954 *Electricity plants*
— 241 Bankstatistikk 1954 *Banking statistics*
— 242 Alkoholstatistikk 1955 *Alcohol statistics*

Statistisk Sentralbyrå utgir dessuten skriftserien Samfunnsøkonomiske studier og følgende månedshefter: *The Central Bureau of Statistics also publishes the series «Samfunnsøkonomiske studier» and the following monthly bulletins:*

Statistiske meldinger *Monthly bulletin of statistics*

Månedsoppgaver over vareomsetningen med utlandet *Monthly bulletin of external trade*

Abonnement på begge disse månedshefter tegnes i Statistisk Sentralbyrå. Pris pr. år kr. 10,00, pr. nr. kr. 1,00. *For subscription of the bulletins please write to the Central Bureau of Statistics, Oslo.*

Av følgende publikasjoner er Byråets beholdning meget knapp, og en er takknemlig for å få overlatt enkelte eksemplarer:

Statistisk årbok, alle årganger til og med 1943—45, dessuten 1950.

Norges handel, alle årganger til og med 1918, dessuten 1920—23, 1927—30 og 1934—39.

Norges industri, 1895—1929, 1932—39, 1948 og 1949.

Publikasjonen utgis i kommisjon hos
H. Aschehoug & Co., Oslo, og er til salgs hos alle bokhandlere.
Pris kr. 2,50 + oms.avgift.

E. Sem A.s - Halden